

Balvu reģiona bibliotēku darba pārskats par 2014. gadu

Balvi, 2015

Saturs

1. Reģiona, novada un bibliotēku darbības vispārīgs raksturojums	2
2. Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika	6
3. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	14
5. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums	25
6. Novadpētniecības darbs	29
7. Projektizstrāde	36
8. Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums	37
9. Bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	42
10. Bibliotēkas personāls	44
11. Finansiālais nodrošinājums.....	48
12. Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte.....	49
13. Veiksmes stāsti	67

1. Reģiona, novada un bibliotēku darbības vispārīgs raksturojums

- *Īss situācijas raksturojums*

Balvu reģiona novadu bibliotēku pārskats par 2014.gadu ir sagatavots pamatojoties uz Bibliotēku likumu un atbilstoši Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības institūta norādījumiem „Publisko bibliotēku teksta pārskati par darbu 2014.gadā”. Tā mērķis ir informēt sabiedrību par Balvu reģiona novadu bibliotēku darbību 2014.gadā. Pārskats pieejams Balvu Centrālajā bibliotēkā drukātā veidā, kā arī bibliotēkas mājas lapā www.balvurecb.lv.

Balvu reģiona novadu bibliotēku misija ir sekmēt sabiedrības intelektuālo un ekonomisko attīstību, nodrošinot pieeju informācijai un būt par informācijas brokeri un padomdevēju klientiem.

Bibliotēku darbības mērķis ir sniegt ikvienam bibliotēkas lietotājam kvalitatīvus bibliotekāros un informacionālos pakalpojumus, veicinot to izglītības iespējas, konkurētspēju darba tirgū, saturīgu brīvā laika izmantošanu saskaņā ar vietējo pašvaldību apstiprinātiem bibliotēku lietošanas noteikumiem.

Balvu reģionā ir 4 novadi: Baltnavas novads – ar vienu Baltnavas novada bibliotēku, Balvu novads – 11 bibliotēkas, Rugāju novads – 4 bibliotēkas un Viļakas novads -7 bibliotēkas.

Iedzīvotāju skaits Balvu reģiona 4 novados (uz 1.07.2014. g.)

<i>Novads</i>	<i>Pilsēta, pagasts</i>	<i>Iedzīvotāju skaits uz 1.07.2013.g.</i>	<i>Iedzīvotāju skaits uz 01.07.2014.g.</i>	<i>Salīdzinoši (+-)</i>
Baltnavas novads		1268	1236	-32
Balvu novads		14821	14450	-371
	Balvi	7521	7353	-168
	Balvu pag.	767	739	-28
	Bērzkālnes pag.	536	515	-21
	Bērzpils pag.	831	824	-7
	Briežuciema pag.	605	577	-28
	Krišjāņu pag.	411	394	-17
	Kubulu pag.	1497	1477	-20
	Lazdulejas pag.	357	351	-6

	Tilžas pag.	1073	1046	-27
	Vectilžas pag.	475	460	-15
	Vīksnas pag.	748	714	-34
Rugāju novads		2569	2469	-100
	Lazdukalna pag.	1015	980	-35
	Rugāju pag.	1554	1489	-65
Viļakas novads		5985	5806	-179
	Viļaka	1478	1456	-22
	Kupravas pag.	457	442	-15
	Medņevas pag.	744	714	-30
	Susāju pag.	730	689	-41
	Šķilbēnu pag.	1207	1168	-39
	Vecumu pag.	603	597	-6
	Žīguru pag.	766	740	-26
Kopā		24643	23961	- 682

Reālā situācija ir vēl bēdīgāka, jo apmēram trešā daļa deklarēto iedzīvotāju nedzīvo Balvu reģionā. Tie ir tikai ciemiņi svētkos vai brīvdienās. Ir daži pagasti, kuros dzīvo arī tādi cilvēki, kuri nav tur deklarējušies. Ja ģimene ir lielāka, tad daži ģimenes locekļi nereti deklarējas citur, lai varētu saņemt lielākus pabalstus. Uzņēmīgākie cilvēki labākas dzīves meklējumos dodas turp, kur ir darbs. Pārējie iekārtojušies savai saprašanai un iespējām atbilstošā līmenī. Tā visa rezultātā bibliotēkas strādā atbilstoši esošajai situācijai pagastā.

Balvu Centrālā bibliotēkā 2014.gadā zaudēja aktīvu sadarbības partneri – Balvu tālākizglītības centru, kas organizēja mūžizglītības programmas un viņu studentiem allaž bija nepieciešama bibliotēka. Salīdzinot ar 2010.gadu, lasītāju- studentu skaits pārskata gadā samazinājies par 138.

Viļakas novada vecumu bibliotēkas vadītāja Aija Locāne situāciju savā novadā un pagastā raksturo: „*Neliels skaits vietējo uzņēmumu Viļakā nenodrošina strādājošiem adekvātas algas, kas varētu konkurēt ar dzīves dārdzību, kas ļautu nodrošināt iedzīvotājiem labklājību. Uzņēmumos nenotiek attīstība, neveidojas jaunas darba vietas. Maza skolēnu skaita dēļ 2014.gadā tika slēgta Mežvidu pamatskola, bet skola pagastā – tas ir kā dzīvības avots. Šī iemesla dēļ dažas ģimenes ir pārcēlušās uz dzīvi Viļakā. Iedzīvotāju skaits pašvaldībā samazinās. 2014.gadā no pašvaldības izdeklarējušās vairākas personas, kuras jau ilgu laiku nedzīvoja pagastā.*

Demogrāfiskā situācija ir kritiski zema, - ik gadu piedzimst tikai pa vienam bērniņam. Daudzi no bibliotēkas lasītājiem cienījamā vecumā paliek slimi, nevarīgi, neredzīgi, bet pats galvenais - viņus vairs neinteresē laicīgā dzīve. Jaunieši aizbrauc mācīties uz augstskolām, koledžām, arodskolām citviet Latvijā, daži no viņiem tūlīt pēc ģimnāzijas vai citas skolas absolvēšanas aizbrauc pie radiem uz ārzemēm. Darbspējīga vecuma vīrieši uz konkrētu laika posmu dodas uz ārzemēm peļņas nolūkos. Pateicoties labi atalgotajām darba vietām robežsardzē, pagastā vēl var sastapt arī kādu gados jaunāku cilvēku. Lai uzlabotu savu materiālo nodrošinājumu, dažas ģimenes ir paplašinājušas savas saimniecības ar lielāku lopu skaitu. Lai kaut nedaudz gūtu papildus ienākumus ģimenes budžetam, iedzīvotāji ir gatavi noslogot sevi ar dažādiem darbiem. Daudzi pagastā dzīvojošie dodas uz Krieviju, lai tur iegādātos lētāku degvielu un citas preces. Protams visi šie faktori: gan skolas slēgšana, gan iedzīvotāju aizbraukšana no pagasta, gan cilvēku noslogotība darbos, gan lasītāju novecošana un citi iemesli negatīvi ietekmē bibliotēkas apmeklējumu un citus bibliotēkas rādītājus”.

Viļakas novadā 2014./15.mācību gadā slēdza Mežvidu pamatskolu un Kupravas pamatskolu. Daļa skolēnu uzsāka mācības Viduču pamatskolā, dzīvo internātā un regulāri apmeklē Medņevas bibliotēku.

2014.gadā Žīguru pagasta iedzīvotāji un bibliotēkas apmeklētāji novērtēja savas bibliotēkas darbu un nominēja vadītāju Anastasiju Plačindu titulam “Pagasta bibliotekārs- Gaismas nesējs”. Tāpat bibliotēkas vadītāja tika pieteikta Voldemāra Caunes balvai „Gada bibliotekārs darbā ar bērniem un jauniešiem”. Šoreiz balvas tika piešķirtas citiem nominantiem.

- ***Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā***

Pārskata gadā Balvu reģionā strādāja 23 bibliotēkas: Balvu centrālā bibliotēka, kurai pēc 2012.gadā veiktās akreditācijas piešķirts reģiona galvenās bibliotēkas statuss, un 22 reģiona publiskās bibliotēkas. Reģiona funkciju realizēšanu finansē novadu domes, kuras ar Balvu Centrālo bibliotēku noslēgušas vienošanās līgumus par veicamo darbu apjomu un finansējumu.

2014. gadā, sakarā ar Rugāju novada Kultūras nodaļas reorganizāciju, visas novada bibliotēkas tika atdalītas no kultūras nodaļas un nodotas novada domes izpilddirektors pārziņā.

Pamatojoties uz Viļakas novada domes 27.01.2014 sēdes „Par Viļakas novada administrācijas, iestāžu un struktūrvienību darbinieku amata vienību sarakstu uz 01.02.2014” lēmumu, 2014.gada 3.februārī tika sastādītas vienošanās par nepilnu darba nedēļu. Lēmums attiecas uz visām Viļakas novada bibliotēkām. Bibliotekāri strādāja: Kupravas bibliotēkā- 0,8 slodzes jeb 32 stundas nedēļā

Medņevas bibliotēkā – 0,85 slodzes jeb 34 stundas nedēļā

Rekavas bibliotēkā- 0,8 slodzes jeb 32 stundas nedēļā

Upītes bibliotēkā- 0,6 slodzes jeb 24 stundas nedēļā

Vecumu bibliotēkā- 0,85 slodzes jeb 34 stundas nedēļā.

Žīguru bibliotēkā - 0,85 slodzes jeb 34 stundas nedēļā

Viļakas novada bibliotēkā- pilna slodze direktorei un ipunkta darbiniekam;

0, 4 slodzes (lasītavas darbiniece);

0, 45 slodzes(lasītavas darbiniece);

0, 8 slodzes(abonementa darbiniece)

Neskatoties uz darba slodžu samazinājumu, Viļakas novada bibliotēka apmeklētājiem atvērta 45 stundas nedēļā. Ņemot vērā Balvu CB vadības ieteikumu, no 2014.gada 1.novembra Vecumu bibliotēka ir atvērta pirmajā mēneša svētdienā un pārējās sestdienās.

- ***Informācija par padotībā esošajām iestādēm, reģiona bibliotēkām, vispārizglītojošo skolu bibliotēkām***

Balvu Centrālā bibliotēka veic Balvu novada Centrālās bibliotēkas funkcijas un 10 pagastu bibliotēkas ir Balvu Centrālās bibliotēkas patstāvīgās struktūrvienības. Balvu CB pārziņā ir visa pagastu bibliotēku finansēšana, izņemot telpu uzturēšanu, kas ir pagastu pārvalžu vadītāju atbildība. Balvu novada trīs bibliotēkās 2014.gada aprīlī tika uzsākta elektroniskā apkalpošanā sistēmā ALISE:

Bērzpils pagasta bibliotēkā;

Tilžas pagasta bibliotēkā;

Vīksnas pagasta bibliotēkā.

Situācija ar skolu bibliotēkām, kuras strādā ar Alisi, īpaši nav mainījusies – joprojām elektroniski lasītājus apkalpo tikai 2 skolas: Balvu Valsts ģimnāzija un Viļakas Valsts ģimnāzija. Pārējās skolu bibliotēkas savu fondu rekatalogizē periodiski. 2014.gadā lielu daļu fonda rekatalogizēja Stacijas pamatskolas Vīksnas filiāle, arī Tilžas internātpamatskolas bibliotēka. Janvāra sākumā, kopā ar skolu bibliotekāru metodiskās apvienības vadītāju, Balvu Centrālās bibliotēkas Alises administratore organizēja semināru par darbu ar Alisi – stāstīja un rādīja visu par statistiku, atbildēja uz jautājumiem, savukārt Balvu Valsts ģimnāzijas bibliotēkas vadītāja, daloties savā pieredzē darbā ar Alisi, mudināja programmas priekšrocības izmantot savā darbā arī citas skolu bibliotēkas. Kādu laiku pēc semināra bibliotekāres sarosījās un aktīvi pastrādāja, bet pēc tam viss norima, kas skaidrojams ar mazo skolu bibliotekāru mazo slodžu piešķiršanu.

2014. gadā nevienā Balvu reģiona bibliotēkā netika veikta akreditācija.

2. Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika

Reģiona bibliotēku 2014.gada galvenais komplektēšanas uzdevums – veidot kvalitatīvu, lietotāju pieprasītu krājumu, pievēršot uzmanību mainīgām lietotāju vajadzībām, veicināt izglītības iespējas, konkurētspēju darba tirgū un saturīgu brīvā laika izmantošanu. Organizējot savu krājumu, novadu bibliotēkas vadās pēc LR MK izstrādātajiem noteikumiem, no bibliotēkas izstrādātās krājuma attīstības politikas, no akreditācijas komisijas ieteikumiem bibliotēkas krājuma kvalitātes uzlabošanai. Svarīgi krājuma komplektēšanā ir bibliotēku lasītāju pieprasījumi un intereses. Balvu CB bibliotēka savu krājumu veido pēc izstrādātā dokumenta "Krājumu komplektēšanas un organizācijas koncepcija".

• *Krājuma komplektēšanas un organizācijas politikas prioritātes šajā gadā*

Veidojot bibliotēkas krājumu, galvenokārt tiek ņemtas vērā lasītāju vēlmēs, kas, galvenokārt, tiek izteiktas individuālās sarunās. Žīguru bibliotēkas apmeklētājiem ir iespēja aizpildīt ierosinājuma veidlapu grāmatu iegādei un tad bibliotēkas vadītāja savu finansiālo iespēju robežās realizē apmeklētāju ieteikumus. Pagastu bibliotēkās pārsvarā tiek iegādāta daiļliteratūra un grāmatas bērniem, arvien vairāk tiek pieprasīta

latviešu oriģinālliteratūra, tāpēc būtiski ir palielinājies sadalījums starp latviešu un ārzemju autoru daiļliteratūras grāmatu iegādi. Nozaru un mācību literatūra tiek atlasīta pēc studējošo pieprasījuma vai pēc attiecīgās nozares speciālistu ieteikumiem internetā vai presē. Nozaru literatūra tiek papildināta galvenokārt ar vairāk pieprasīto vai zinātniskās literatūras izdevēju (Zinātne, Avots, Turība, RaKa u.c.) izdotiem mācību līdzekļiem. Kā labu krājuma papildinājumu, bibliotēkas atzīmē Lata romāna sērijas grāmatas, kas ir ļoti pieprasītas un lasītas, tāpēc ir vērtīgs ieguvums, lai apmierinātu bibliotēkas lietotāju pieprasījumu pēc latviešu autoru grāmatām.

Rugāju novada bibliotēkās ir izstrādāta stratēģija grāmatu iepirkšanai par pašvaldības līdzekļiem, prioritāte ir daiļliteratūrai un bērnu literatūrai, nozaru literatūrā iegādājoties tikai grāmatas, kas paredzētas plašam lasītāju lokam.

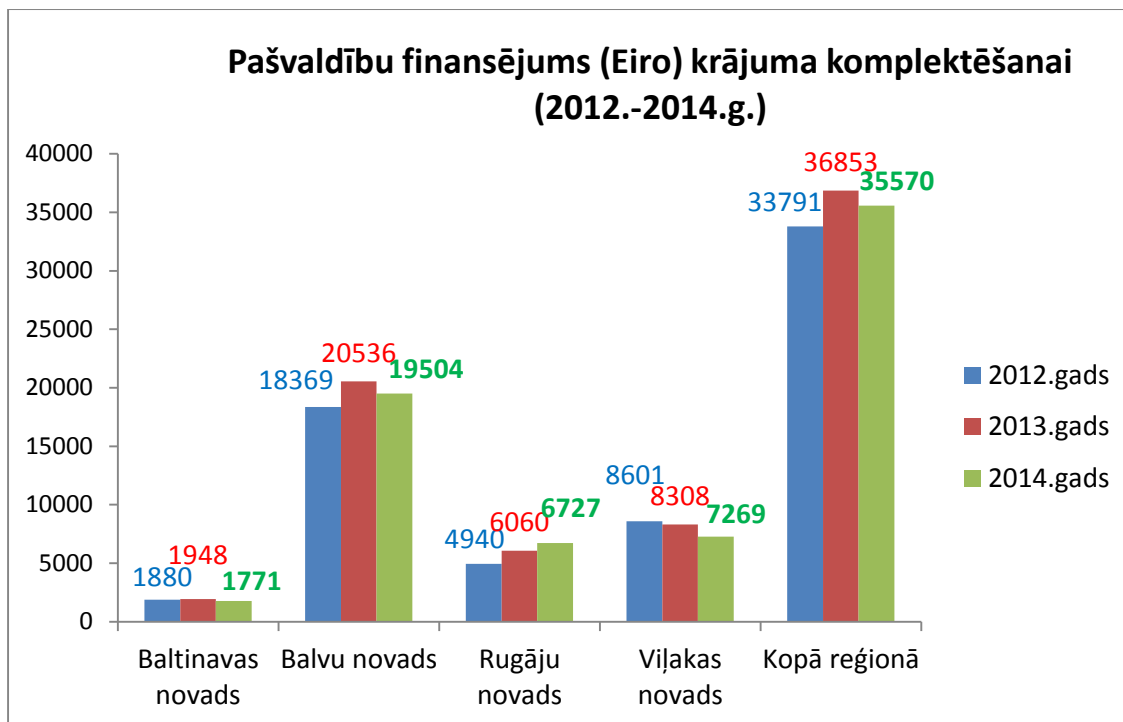
Grāmatas tiek pirktas izdevniecības Zvaigzne ABC veikalā Balvos un sadarbojoties ar I/K Virja, grāmatas pasūtām elektroniski, kuras atved uz Balvu CB apstrādes nodaļu. Baltinavas novada bibliotēkai par jauno grāmatu iegādi ir noslēgts līgums ar PR Avots.

- ***Pašvaldības finansiālais nodrošinājums, krājuma papildināšanas iespējas: projektu līdzpiesaiste, dāvinājumi, ziedojumi***

Pašvaldību finansējums (Eiro) krājuma komplektēšanai

<i>Novads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>2014.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novads	1948	1771	-177
Balvu novads	20536	19504	-1032
Rugāju novads	6060	6727	+667
Viļakas novads	8308	7269	-1039
Kopā	36853	35570	-1283

Salīdzinot finansējumu 3 gadu robežās, var konstatēt, ka tas ir pieaudzis tikai Rugāju novada bibliotēkām, pārējiem novadiem tas ir samazinājies. Balvu novadā 2013.gada beigās tika pārvirzīti pašvaldības budžeta līdzekļi bērnu grāmatu krājuma papildināšanai, kuri gada sākumā netika plānoti. 2014.gadā pašvaldības finansējums krājuma iegādei palika iepriekšējā līmenī, kāds tika plānots.

2014.gadā Viļakas novada budžetam bija „ieslēgts” taupības režīms. Pēdējo triju gadu periodā Viļakas novada dome vismazākos naudas līdzekļus bibliotēku krājuma komplektēšanai piešķīrusi 2014.gadā. Piešķirtā naudas summa nav pietiekama, bet tā ir optimāla, konsolidējot budžetu krīzes apstākļos.

Pašvaldības līdzekļi (Eiro) grāmatu krājuma komplektēšanai Balvu reģiona bibliotēkās

<i>Novads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>2014.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novads	1255	1146	-109
Balvu novads	12769	11739	-1030
Rugāju novads	3958	4615	+657
Viļakas novads	4606	4089	-517
Kopā	22588	21589	-999

Kopā aizvadītajā gadā Balvu reģiona bibliotēkās grāmatu iegādei izmantoti pašvaldību līdzekļi 21589 Eiro apmērā.

Kvalitatīvs krājuma papildinājums bija no Balvu Centrālās bibliotēkas un Viļakas novada bibliotēkas izstrādātajiem Kultūras projektiem „Augstvērtīga tulkotā un oriģinālliteratūra bibliotēkās”, ko atbalstīja VKKF. Augstvērtīgas grāmatas krājumā ienāca no Kultūras ministrijas piešķirtajiem līdzekļiem programmas

“Publisko bibliotēku kapacitātes stiprināšana grāmatu un citu izdevumu iegāde nacionālās identitātes un sabiedrības saliedēšanas veicināšanai”.

Žīguru bibliotēkas vadītāja jau otro reizi Bibliotēku nedēļā rīkoja akciju “Atceries savu pagasta bibliotēku, jauna grāmata tai noderēs”. Akcijas laikā tika saņemti vairāki individuāli dāvinājumi no pagasta iedzīvotājiem. Bibliotekāre gada nogalē pasniedza pateicības apmeklētājiem, kas 2014.gadā piedalījās akcijā “Atceries savu pagasta bibliotēku, jauna grāmata tai noderēs” un dāvināja savas grāmatas bibliotēkai.

Projektu līdzpiesaiste Balvu reģiona bibliotēku krājumu papildināšanai

<i>Projekts</i>	<i>Dokumentu - grāmatu, audiogrāmatu u.c. skaits (eks.)</i>	<i>Summa, par kādu saņemtas grāmatas (EUR)</i>
Programma "Bērnu un jauniešu žūrija"		
18 Balvu reģiona bibliotēkas		
(no LNB Atbalsta biedrības)	48	EUR 335,10
(no Latvijas Bibliotekāru biedrības)	166	EUR 1076,12
Kultūras projekts „Augstvērtīga tulkotā un oriģinālliteratūra bibliotēkās”		
Balvu Centrālā bibliotēka	57	EUR 443,55
Viļakas novada bibliotēka	57	EUR 443,55
Programma “Publisko bibliotēku kapacitātes stiprināšana grāmatu un citu izdevumu iegāde nacionālās identitātes un sabiedrības saliedēšanas veicināšanai”		
Balvu Centrālā bibliotēka	27	EUR 301, 30
Viļakas novada bibliotēka	27	EUR 301, 30
Kopā	382	EUR 2900.92

Lielu artavu Kupravas bibliotēkas un citu Viļakas novada bibliotēku fonda papildināšanā deva likvidētās Kupravas pamatskolas bibliotēkas fonda grāmatas, kuras, pēc bibliotekāru ieskata, ar aktiem tika uzņemtas bibliotēku krājumos.

- *Preses pasūtīšanas iespējas*

Pašvaldības līdzekļi (Eiro) periodikas komplektēšanai Balvu reģiona bibliotēkās

<i>Novads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>2014.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novads	693	625	-68
Balvu novads	7768	7765	-3
Rugāju novads	2102	2112	+10
Viļakas novads	3702	3180	-522
Kopā	14264	13682	-582

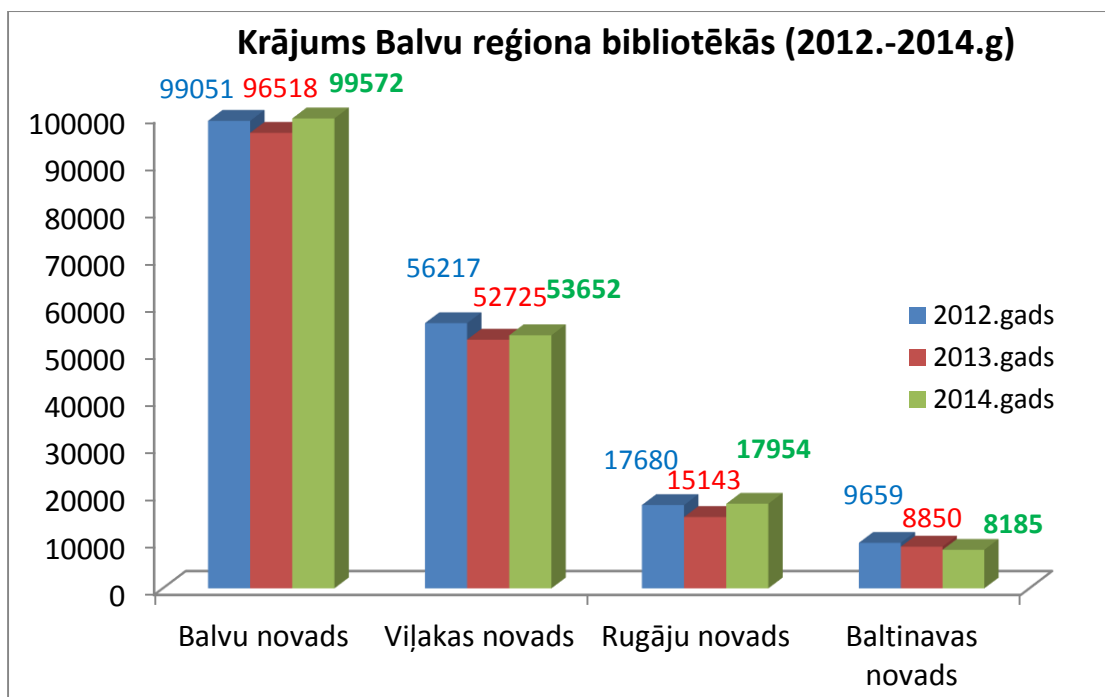
Preses izdevumu abonēšanas maksa pieaug, tāpēc, abonējot preses izdevumus 2015.gadam, nācās samazināt to skaitu vai palielināt summu preses abonēšanai.

Daudzas novadu bibliotēkas atzīmē, ka pieaugusi interese par preses izdevumiem, tāpēc pirms izdevumu pasūtīšanas, tiek veiktas aptaujas, lai izzinātu pieprasītākos izdevumus. Preses izdevumi komplektēti tā, lai aptvertu visas galvenās apmeklētāju pieprasītās tēmas. Tikai dažas bibliotēkas abonē izdevumus svešvalodās(krievu, angļu, vācu), pēc šiem izdevumiem mazs pieprasījums.

- *Krājuma raksturojums, krājuma kustības raksturojums*

Krājums Balvu reģiona bibliotēkās (eks.)

<i>Novads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>2014.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novads	8850	8185	-665
Balvu novads	96518	99572	+3054
Rugāju novads	15143	17954	+2811
Viļakas novads	52725	53652	-927
Kopā	173236	179363	+6127

Sakarā ar to, ka bibliotēkas, kas strādā Alisē un veic automatizēto preses izsniegšanu, elektroniskajā katalogā ievada katru žurnāla eksemplāru, 2014.gadā tika ieviesti vienoti kritēriji periodikas krājuma uzskaitē. Tika uzskaitīti visi saņemto žurnālu eksemplāri, tāpēc ir vērojams krājuma pieaugums.

Iepriekšējo gadu bibliotēku krājuma rādītāji tika uzrādīti pamatojoties uz summāras uzskaites grāmatas papīra formātu. 2014.gada nogalē secinājām nesakritību starp abām uzskaites sistēmām, tāpēc noslēdzot gadu, par bibliotēkas krājuma pamatu tiek ņemts elektroniskā kataloga uzrādītā krājuma skaitlis. Visām Balvu reģiona bibliotēkām veicām krājuma salīdzināšanu elektroniskajā katalogā pa izdevumu veidiem (audiovizuālie dokumenti, nošu dokumenti, kartogrāfiskie, elektroniskie un pārējie). Izmaiņas tiks atspoguļotas ar Kultūras kartē.

Jaunieguvumi Balvu reģiona bibliotēkās

<i>Novads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>2014.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novads	411	505	+94
Balvu novads	5560	7843	+2283
Rugāju novads	1021	2311	+1290
Viļakas novads	1755	3906	+2151
Kopā	8747	14565	+5818

Vīksnas pagasta bibliotēkā aizvadītajā gadā saņemts individuālais 76 filmu CD formātā dāvinājums, kas palielina iespēju lietotājiem paņemt uz mājām vai arī uz vietas bibliotēkā skatīties filmas 2013.gada nogalē iekārtotajā atpūtas telpā.

Grāmatu jaunieguvumi Balvu reģiona bibliotēkās

<i>Novads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>2014.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novads	374	186	-188
Balvu novads	3415	2777	-638
Rugāju novads	922	801	-121
Viļakas novads	1578	1468	-110
Kopā	6289	5232	1057

Grāmatu krājums visās reģiona bibliotēkās tika papildināts ar mazāk jaunieguvumiem, grāmatas kļuvas dārgākas, arī mazāk dāvinājumu saņemts pārskata gadā.

Izslēgts no Balvu reģiona bibliotēku krājuma (eks.)

<i>Novads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>2014.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novads	1220	1170	-50
Balvu novads	8093	8013	-80
Rugāju novads	3558	138	-3420
Viļakas novads	5301	6401	+1100
Kopā	18172	15722	-2450

Balvu Centrālās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas nodotās grāmatas citām bibliotēkām

<i>Bibliotēka</i>	<i>Nodoto grāmatu skaits (eks.)</i>
Bērzkalnes pagasta b-kai	68
Briežuciema pagasta b-kai	13
Krišjāņu pagasta b-kai	19
Kupravas b-kai	34
Tikaiņu b-kai	16
Žiguru b-kai	51
Kopā	201

2014.gadā Balvu reģiona tika veikta krājuma inventarizācija Balvu pagasta bibliotēkā un Viļakas novada bibliotēkā. Viļakas novada bibliotēkas direktores secinājums *”Inventarizācijas rezultātā nācās secināt, ka jāturpina strādāt pie krājuma uzskaites sakārtošanas, lai manuālā uzskaite sakristu ar elektronisko un turpmākajā darbā tiktu izmantota elektroniskā uzskaite”*.

Vīksnas pagasta bibliotēkā 2014.gadā veikta rūpīga grāmatu fonda izvērtēšana pirms rekatalogizācijas – atlasītas nolietotās un mazizmantotās grāmatas, to norakstīšana un svītrosana no inventāra grāmatām. Veikta visu fondā atrodošos dokumentu rekatalogizācija un rekatalogizēto grāmatu sarakstu salīdzināšana ar inventāra grāmatām (svītrkodu ierakstīšana inventāra grāmatās), kas nodrošināja pārlicību, ka visas grāmatas un citi dokumenti, kuri ir bibliotēkas fonda uzskaitē (inventāra grāmatās), ir rekatalogizēti.

- ***Rādītāju analīze: izsniegums, krājuma apgrozība***

Balvu reģiona bibliotēku krājuma apgrozība

<i>Bibliotēka</i>	<i>2013.gads</i>	<i>2014.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novada b-ka	1,68	1,81	+
Balvu centrālā bibliotēka	2,91	2,7	-
Balvu pagasta b-ka	1,19	0,87	-
Bērzkālnes pagasta b-ka	1,93	1,78	-
Bērzpils pagasta b-ka	1,06	1,01	-
Briežuciema pagasta b-ka	1,84	1,84	0
Krišjāņu pagasta b-ka	1,87	1,43	-
Kubulu pagasta b-ka	0,46	0,75	+
Lazdulejas pagasta b-ka	0,8	0,69	-
Tilžas pagasta b-ka	1,4	1,2	-
Vectilžas pagasta b-ka	2,56	2,24	-
Vīksnas pagasta b-ka	1,76	1,12	-
Lazdukalna b-ka	2,13	1,23	-
Rugāju novada b-ka	2,05	1,57	-
Skujetnieku b-ka	1,89	1,31	-
Tikaiņu b-ka	2,57	2,08	-

Kupravas b-ka	1,64	1,07	-
Medņevas b-ka	1,39	1,38	-
Rekavas b-ka	1,16	1,25	+
Upītes b-ka	1,23	1,08	-
Vecumu b-ka	1,27	1,23	-
Viļakas novada b-ka	2	2,11	+
Žīguru b-ka	1,59	1,28	-

Aplūkojot tabulā redzamos rādītājus, var secināt, ka krājuma apgrozība lielākajā daļā bibliotēku samazinās. Pozitīva tendence vērojama tikai dažās bibliotēkās. Bibliotēkāres pārskatos raksta, ka „*bibliotēkas ilggadējie lasītāji kļūst vecāki, pasliktinās veselība, kļūst sliktāka redze. To daudzo grāmatu vietā, ko ņēma agrāk lasīšanai vienā reizē, tagad izvēlas tika vienu, divas grāmatas un vairākus preses izdevumus. Šogad vairāk tika lasīti žurnāli un avīzes*”.

- **Rekatalogizācija**

Aizvadītajā gadā novadu bibliotēkās turpinājās krājuma rekatalogizācija. No Balvu reģiona 23 bibliotēkām viss krājums ievadīts četrās bibliotēkās. Bibliotēku informācijas sistēmu Alise i. strādā:

Balvu novadā – 4 bibliotēkas (pavisam 11)

Rugāju novadā – 2 bibliotēkas (pavisam 4)

Viļakas novadā 1 bibliotēka (pavisam 7)

2015.gadā turpināsim bibliotēku krājumu rekatalogizāciju. Plānojam to veikt Baltnavas novada bibliotēkas krājumam, kā arī Balvu novada Briežuciema pagasta bibliotēkai un Viļakas novada Rekavas bibliotēkai, kurās 2015. gadā tiek plānots uzsākt darbu BIS Alise.

3. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

- **Pakalpojumu attīstība**

Bibliotēkars ir kā eksperts mainīgajā informācijas pasaulē, kam jāspēj rast atbildes uz visdažādākajiem jautājumiem. Bibliotēka vairs nav tikai grāmatu krātuve un lasītava, pamatā tā ir informācijas centrs un sniedz plašus informatīvos

pakalpojumus mūsdienīgā, aktuālā veidā. Ikvienam cilvēkam, kurš ienāk bibliotēkā, ir jāsaņem prasītā informāciju, kas var palīdzēt vai būt noderīga viņa ikdienas dzīvē. Mainoties sabiedrības attīstības pakāpei, likumsakarīgi mainās arī informācijas pieprasījums.

Jo mazāka bibliotēka, jo vairāk bibliotekāram papildus pienākumu, kas pašiem vien padarāmi. Katru dienu kāda jauna loma vai uzdevums. Bibliotekāram ir daudz jāvar, jāprot, jāizdzīvo daudzas lomas. Lazdulejas bibliotēkas vadītājas salīdzinājums: *"Bibliotekārs ir kā dīdžejs: dīdžejam mūzika, bet bibliotekāram jāizprot un jāorientējas dažāda veida informācijā, visa veida literatūrā"*.

„Notiek strauja pāreja no grāmatu krātuves uz digitālās informācijas pasauli, bet ne visi prot orientēties informācijas pārpilnībā, neprot meklēt un apstrādāt informāciju. Tas arī bija bibliotēkas darba lauks iepriekšējā gadā „- tā savos darba pārskatos raksta vairākas pagastu bibliotēku darbinieces.

Iedzīvotāju aptvēruma Balvu reģiona bibliotēkās

<i>Novads</i>	<i>Lasītāju skaits</i>	<i>Iedzīvotāju skaits</i>	<i>Aptvērums %</i>
Baltinavas novads	321	1236	25,97
Balvu novads	4204	14450	29,09
Rugāju novads	674	2469	27,30
Viļakas novads	1928	5806	33,20
Reģionā kopā	7127	23961	29,74

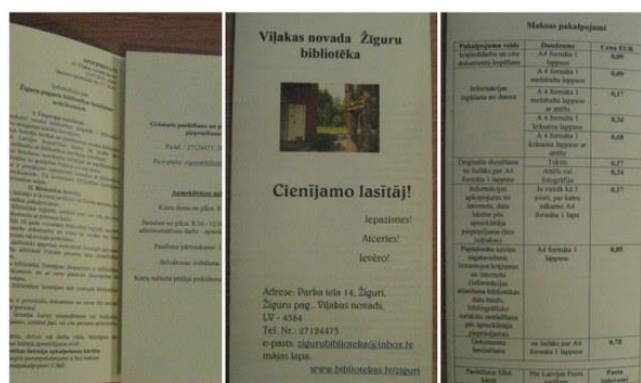
Vislielākais iedzīvotāju aptvērums ir Viļakas novada bibliotēkās, bet vismazākais- Baltinavas novada bibliotēkā.

Vectilžas pagasta bibliotēkā atzīmē: *"Paanalizējot lasītāju sastāvu, visčaklākās lasītājas ir sievietes, bet no bērniem visčaklākie ir 1.-5.klase bērni. Vislielākais apmeklējums ir no 14:00 – 17:00, tad kad skolā beidzās stundas un bērniem jāgaida autobuss"*.

Jāatzīmē, ka pēdējā gadā arvien vairāk bibliotēkās aktualizējies darbs ar sociāli neaizsargāto un riska grupu bibliotēkas lietotājiem, palielinās to trūcīgā statusa apmeklētāju skaits, kuriem nepieciešamas izdrukas no internetbankas un citi dokumenti. Pamatā internetu nāk lietot jaunieši, kuri ieguvuši pamatizglītību un mācības vairs neturpina, gados jauni bezdarbnieki (25-35), kuriem nepieciešami konta

pārskati no internetbankas par ienākumiem un izdevumiem GMI pabalsta saņemšanai sociālajā dienestā. Aizvadītajā gadā turpinājusies lietotāju konsultēšana ar informācijas tehnoloģijām saistītos jautājumos. 2014.gadā īpaši daudz konsultēti iedzīvotāji latvenergo.lv pakalpojumu lietošanā internetā, internetbanku lietošanā. Balinavas novada bibliotēkā 2014.gadā notikuši kursi bezdarbniekiem „E- prasmes un to pielietošana”.

2014.gadā tika izveidots Žīguru bibliotēkas buklets, kurā ir atrodama visa informācija par grāmatu pasūtīšanu un rezervēšanu, maksas pakalpojumu cenrādis, kontaktinformācija, informācija par darba laiku un lietošanas noteikumi.

Pārskata periodā Balvu Centrālajā bibliotēkā tika veikti tradicionāli un arī neordināri pasākumi un aktivitātes, tuvinot bibliotēku iedzīvotājam:

- 23.aprīlis – norakstīto, labāk saglabājušos iespieddarbu dāvināšana Balvu slimnīcai ar vēlējumu “Veselojies ātrāk!”, atdāvinātas apmēram 200 grāmatas un žurnāli;
- Jūnijā uzsākām aktivitāti “Parka bibliotēka”, izvietojot 7 koka būrīšus bibliotēkas skvērā pie kokiem ar norakstītām dzejas un prozas grāmatām.

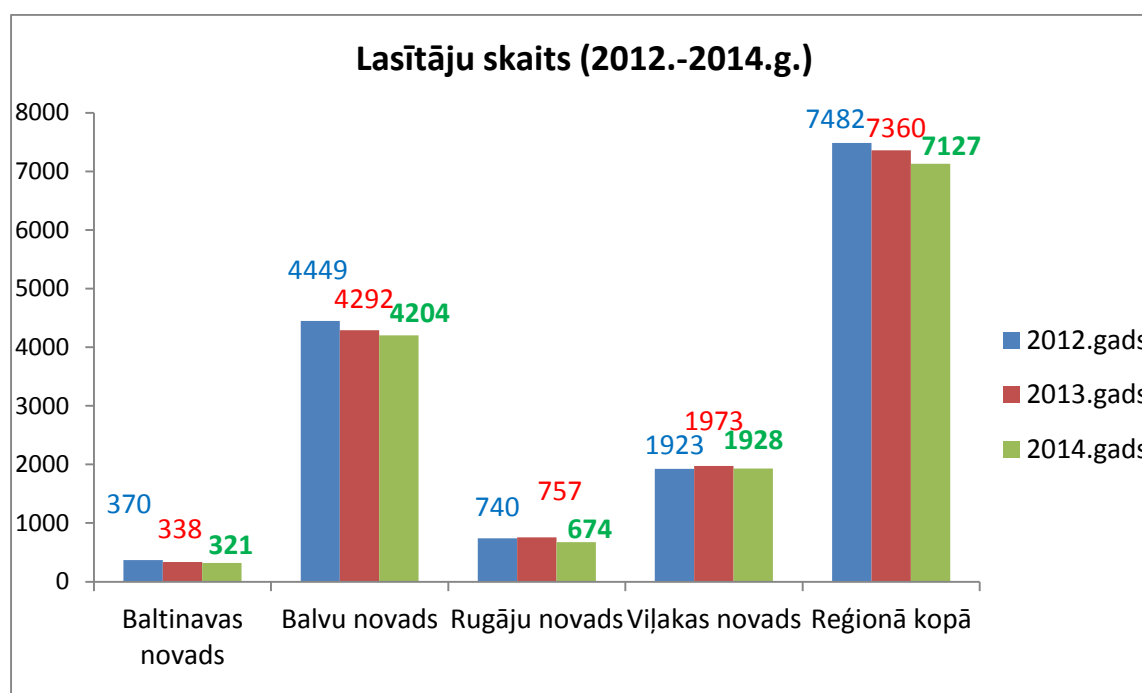

Cilvēki bija pārsteigti un reakcija dažāda. Šim pakalpojumam ir nesaskaitāms izsniegums un apmeklējums. Daži grāmatas ņēma uz mājām lasīt un nesa atpakaļ uz “Parka bibliotēku”, citi lasīja turpat uz soliņa. Protams, lietus laikā grāmatas salija un citi dusmojās par šādu situāciju. Kāds ieraudzīja sen aizmirstu autoru un nāca uz bibliotēku pēc papildus literatūras.

- **Galveno rādītāju analīze: lasītāju skaits, apmeklējums, izsniegums**

Balvu reģiona bibliotēku galvenie darba rādītāji

	2013.gads	2014.gads	Dinamika
Lasītāju kopskaits	7360	7127	-233
Apmeklējumu kopskaits	242975	211578	-31397
Izsniegumu kopskaits	334500	313212	-21288

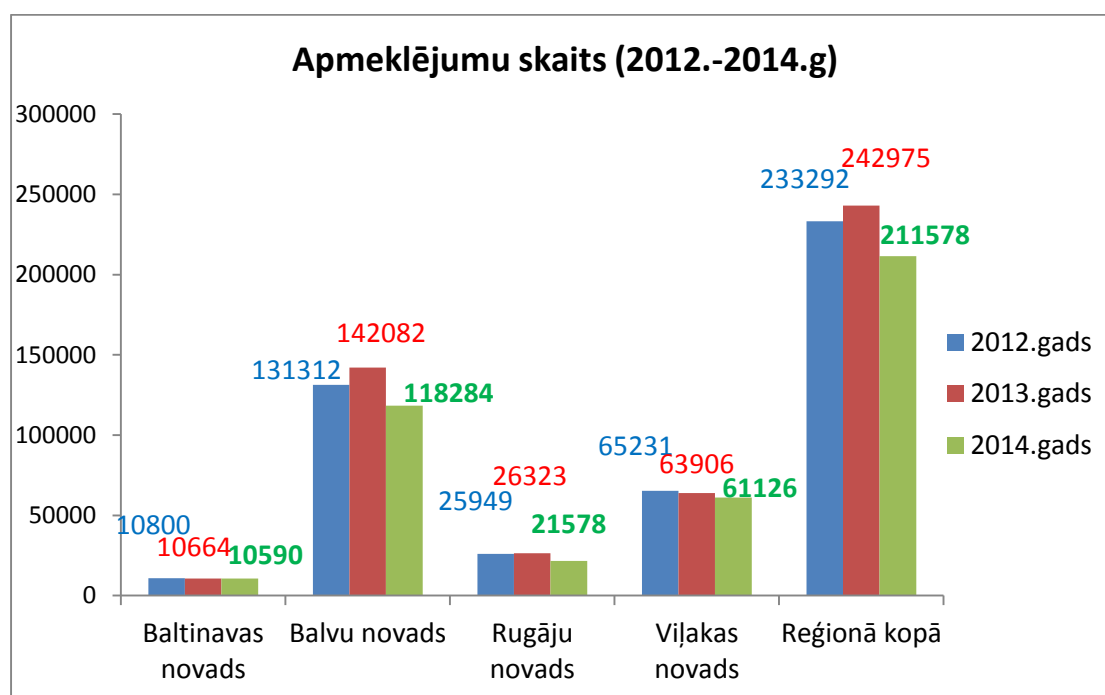

Ar katru gadu samazinās bibliotēku lasītāju skaits. To ietekmē vairāki iemesli:

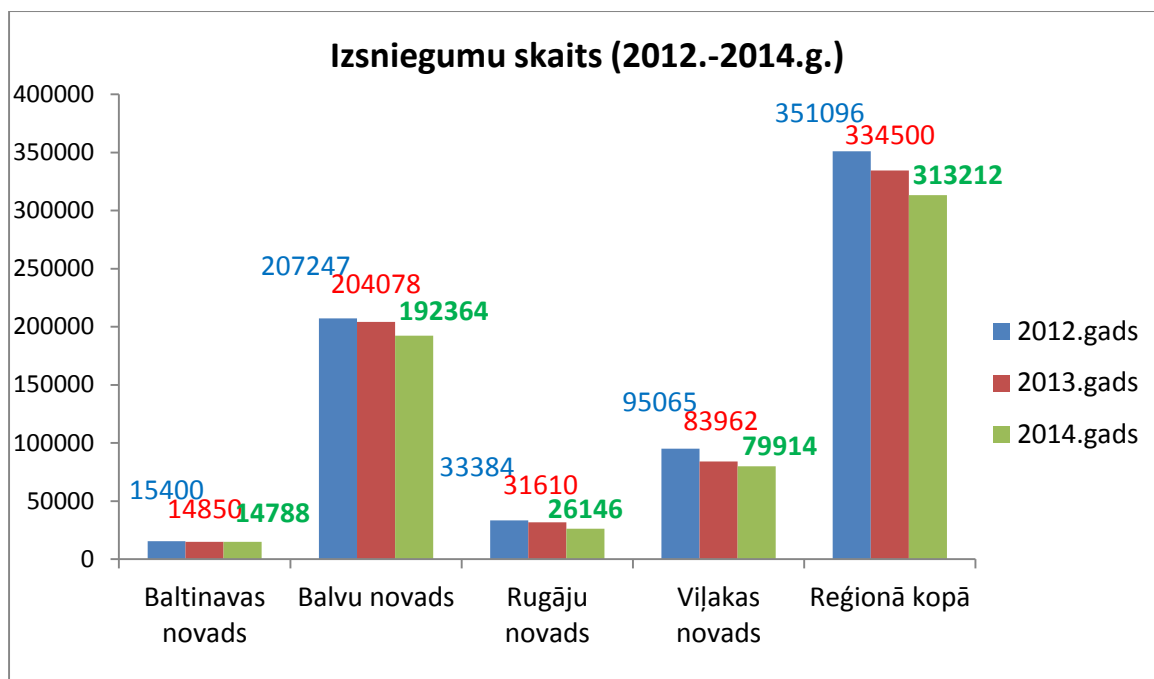
- pagasta iedzīvotāju aizbraukšana no pagasta un valsts;
- apmeklētāju veselības stāvokļa pasliktināšana, piemēram redzes pasliktināšanas;
- iedzīvotāju augstā mirstība;

- jaunu tehnoloģiju ēra - tagad apmeklētāji vairāk informācijas lasa un atrod interneta vietnēs;
- bibliotēkas darba laika samazināšana (Viļakas novada bibliotēkās);
- 2014.gadā bija daudz svētku (brīvu) dienu.

2014.gada tendence, ka krietni pieaudzis to apmeklētāju skaits, kas lasa grāmatas un periodiskos izdevumus, bet samazinājies datorlietotāju skaits, kas norāda arī uz to, ka paaugstinoties iedzīvotāju labklājībai, daudzi ir datorus iegādājušies paši un vairs nav nepieciešamības pēc šāda pakalpojumu veida bibliotēkā. Lazdukalna bibliotēkas vadītāja raksta „*Salīdzinoši ar 2013.gadu samazinājies bezdarbnieku lasītāju skaits, palielinājies lasītāju pensionāru un arī nedaudz studentu. Vismazāk lietotāju ir gados jauni, vecuma grupā no 18-30, jo šī vecuma iedzīvotāji strādā Rīgā un ir izbraukuši darbā uz ārvalstīm*”.

Arī kopējais izsnieguma skaits samazinājies. Pagastu bibliotēkās reāli grāmatu izsniegums ir lielāks, jo daudzi lasītāji dod grāmatas izlasīt gan saviem ģimenes locekļiem, gan kādreiz kādam kaimiņam, draugam. Visi šie cilvēki netiek uzskaitīti, vajadzības gadījumā tiek pagarināts dokumenta termiņš tam lasītājam, kurš konkrēto izdevumu ir ņēmis.

Darba rādītāju samazināšanos pagasta bibliotēkās pamato arī ar to, ka bibliotēkās tiek slēgtas bibliotēkās (viena darbinieka b-ka) slimības laikā, un ja darbinieks apmeklē profesionālās pilnveides pasākumus. Tad lasītāji netiek apkalpoti.

Rugāju bibliotēkā aizvadītā gadā darba rādītāji ir samazinājušies sakarā ar ietilgušo remontu.

- ***Uzziņu un informācijas darbs***

Novadu bibliotēkās tiek sniegti un izpildīti visi uzziņu pieprasījumu veidi: tematiskie, faktogrāfiskie, precizējošie, adresālie, izmantojot bibliotēkās uzziņu krājumu, tiešsaistes datubāzes, LNB e-resursus u.c.

Informācijas tehnoloģiju loma uzziņu un informācijas darbā pieaug tik ļoti strauji, ka nākas konstatēt, ka bieži grāmatas uzziņu un informācijas meklēšanā paliek jau otrajā vietā. Uzziņu meklēšanā tiek izmantoti interneta pakalpojumi, tai skaitā abonētās www.letonika.lv, www.news.lv, datu bāze- www.periodika.lv un Balvu CB veidotā Kultūrvēstures datu bāze.

Bibliotēku apmeklētāji izmanto internetu, lai norēķinātos par pakalpojumiem e-latvenergo.lv., samaksātu par telefonu, pasūtītu presi. Tā kā dažos pagastos nav pasta, internets aizstāj pasta un banku klātbūtni. Iedzīvotāji vairāk izmanto interneta adreses: www.vid.gov.lv, lai iesniegtu deklarācijas ieņēmumu dienestā; lauku atbalsta dienesta mājas lapu www.lag.gov.lv; www ldc.gov.lv- lauksaimniecības datu centrs mājas lapu u.c., tāpat interneta veikalos iegādājās preces, pasūta biļetes uz pasākumiem, aviobiļetes. Apmeklētājiem nepieciešama informācija par sabiedriskā

transporta kustības grafikiem, teātru un kino repertuāriem. Pieaugušajiem apmeklētājiem konsultācijas pārsvarā bija par:

- Viasat līgumu rakstīšana un nosūtīšana
- VID dokumentiem, piemēram, gada deklarāciju iesniegšana, dažādu atskaišu iesniegšana;
- LAD dokumentiem, piem., bloku karšu zīmēšana elektroniski dokumentu nosūtīšana;
- dažādu skenētu dokumentu nosūtīšana dažādām iestādēm.

Interesantākie sniegto uzziņu temati bibliotēkās:

- ekskursiju maršruti Igaunijā;
- par muzejiem Rīgā;
- par citronkoka audzēšanu no sēklas;
- kvilinga māksla;
- par sniegpārslu zīmēšanu;
- Latvijas Kultūras fonda nozīme Latvijas kultūras attīstībā;
- informācija kā svarīgs resurss mūsdienās;
- vērtību sistēma, vērtību orientācija;
- Pašvaldību kompetence un finanses;
- par kazenēm – ogām un audzēšanu;
- informācija par VID dažādiem nodokļu atvieglojumiem;
- dažādu senu priekšmetu apraksti /gludināšanas priekšmeti, pirtslietas;
- skolas solu vēsture;
- pionieru atribūtika.

Skolēni, kuriem skolā tiek uzdoti darbi, kas prasa interneta pieeju, nāk veidot prezentācijas, iekopēt, ieskenēt attēlus, meklēt materiālus projektam. Diemžēl bērni kā vienīgo informācijas meklēšanas avotu vēl joprojām izmanto Google, daudziem grūtības sagādā arī materiālu atlase – ņem pirmo, kas pagadās, neizvērtē, nemēģina meklēt dažādos avotos. Bibliotekāri konsultē skolēnus par projekta noformēšanu datorā.

Lazdulejas bibliotēkā apmeklētājiem redzamās vietās tiek uzlikti pašgatavoti materiāli, piemēram, Esi informēts! , Ieskaties! Izlasi! Iemācies!- kamēr nav par vēlu! 2014.gadā pagastu bibliotekāres aicināja savus apmeklētāju piedalīties dažādos konkursos, kurus piedāvāja Letonika un Lursoft. Lazdulejas pagasta bibliotēkas

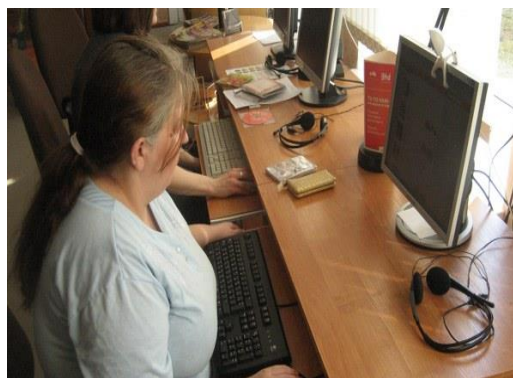
apmeklētāji kopā ar bibliotekāri piedalījās konkursā „Atklāj monētu noslēpumus Lursoft laikrakstu bibliotēkā”. Viena no aktīvākajām Latvijas bibliotēkām, kas piedalījās šajā konkursā, bija Balvu novada Vectilžas pagasta bibliotēka, viņa saņēma pārsteiguma balvu- Lursoft kārumu grozu.

Rekavas bibliotēkas lietotāji piedalījās Letonikas zinību spēlē – konkursā, kas ilga no februāra līdz novembrim, katru mēnesi meklējot un uzzinot jaunu informāciju. Arī Tilžas pagasta bibliotēka ņēma aktīvu dalību, iesaistot gan bērnus, gan pieaugušos Letonika.lv organizētajā spēlē, kas bija tapusi sadarbojoties ar Latvijas Banku. Bibliotēka ieguva 17.vietu.

Februāra mēnesī, Droša interneta nedēļas ietvaros, Rekavas bibliotēka saviem apmeklētājiem piedāvāja vairākas aktivitātes: piecminūtes „Domā, ko liec profilā jeb ko tu neliktu pie afišu staba”, mācību video noskatīšanās „Sociālo tīklu izmantošana; Riski un apdraudējumi internetā; Pārkāpumi un atbildība internetā”, pie datoriem tika novietots izprintēts materiāls „Tīmekļa etiķete”. E-prasmju nedēļas laikā Rekavas bibliotēkā katru dienu notika viena stunda kopā ar Letonika.lv.

Liels darba lauks bibliotēkā ir apmeklētāju, lietotāju apmācības, piemēram, kā izveidot e- pastu, reģistrēties portālā Draugiem.lv, fotogrāfiju ievietošana, informācijas meklēšana, kā strādāt savā internetbankā. E - prasmju nedēļas ietvaros Žīguru bibliotēka piedāvāja apgūt e-prasmes ikvienam, kā arī iepazīties ar e-pakalpojumiem (vid.gov.lv; e-csdd.lv; latvija.lv u.c.).

Tilžas pagasta bibliotēkā, sadarbojoties ar Lauksaimniecības atbalsta dienesta speciālisti Noru Klūgu, pieaugušajiem tika dota iespēja apgūt zināšanas par lauksaimniecības datu centra datu bāzes elektroniskajām iespējām. Apmācības notika no 9:00 – 15:00. To apmeklēja 12 cilvēki. Tilžas pagasta bezdarbniekiem bija iespēja apgūt pamatiemaņas darbā ar datoru. To organizēja NVA. Izdevību mācīties izmantoja 12 bezdarbnieki.

Bezdarbnieku apmācība

LAD mācības

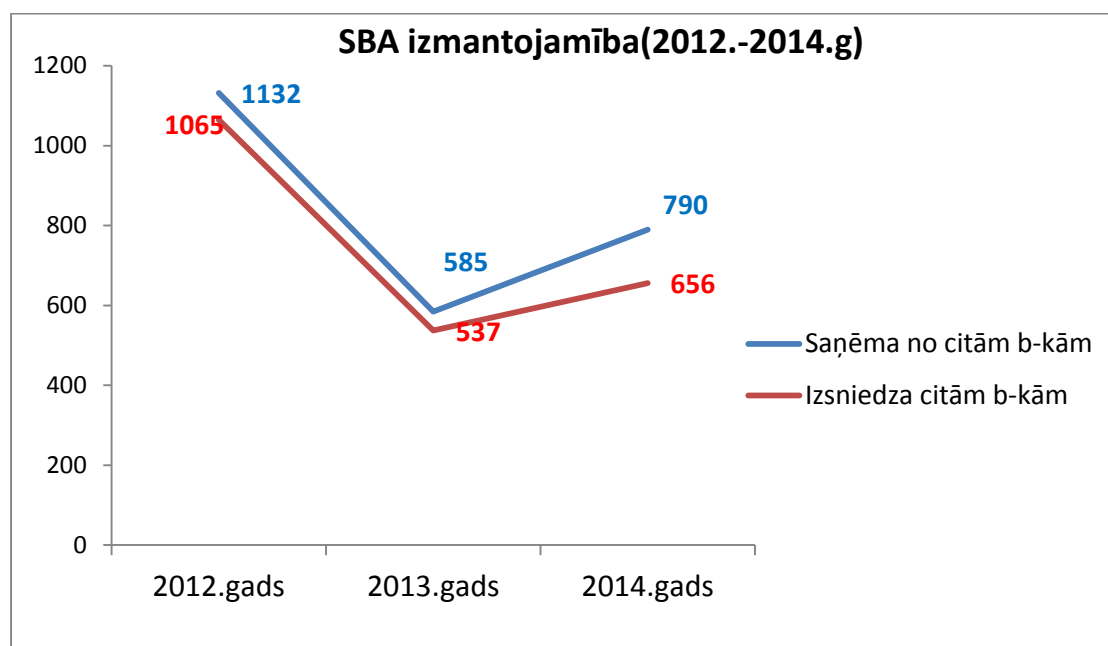
Joprojām pagastu bibliotēkas strādā pie tematisko mapju papildināšanas, joprojām pieprasījums pēc tām.

Daudzviet bibliotēkas atrodas ēku 2. stāvā un personām ratiņ krēsls nav pieejamas. Šiem lasītājiem nepieciešamības gadījumā pienes grāmatas mājās gan radnieki, gan kaimiņi, arī bibliotekārs. Piemēram, Žīguru bibliotēkas vadītāja turpināja grāmatu un periodikas piegādi uz mājām trim pagasta vecāka gadagājuma cilvēkiem, kuriem sarežģīti pašiem atnākt uz bibliotēku vai arī bail iet, kad ir slidens.

- ***Iekšzemes un starptautiskā SBA pakalpojumu piedāvājums***

SBA sekmē darba kvalitātes paaugstināšanos uzziņu un informācijas darbā un tā izmantošana reģiona bibliotēkās. SBA kārtā reģiona bibliotēkās saņemtas 790

grāmatas un citām izsniegto eksemplāru skaits bija 656. No LNB saņemti 2 izdevumi. 2014.gadā SBA izmantojamība palielinājās par 324 eksemplāriem.

SBA izmantojamība pa novadiem (eks.)

<i>Novads</i>	<i>2013.gads</i>	<i>2014.gads</i>	<i>Dinamika</i>
Baltinavas novads	38	53	+15
Balvu novads	921	982	+61
Rugāju novads	73	129	+56
Viļakas novads	90	282	+192
Kopā	1122	1446	+324

Salīdzinoši pa novadiem, pārskata periodā aktīvākās bija Viļakas novada bibliotēkas.

SBA izsniegums pa bibliotēkām (eks.)

<i>N.p.k.</i>	<i>Bibliotēka</i>	<i>Kopā</i>	<i>No citām b-kām saņemto grāmatu skaits</i>	<i>Uz citām b-kām izsniegto grāmatu skaits</i>
1.	Balvu centrālā b-ka	434	32	402
2.	Briežuciema pagasta b-ka	206	197	9
3.	Bērzkālnes pagasta b-ka	168	131	37

4.	Žiguru b-ka	101	97	4
5.	Tikaiņu b-ka	63	40	23
6.	Baltinavas novada b-ka	53	28	25
7.	Rekavas b-ka	50	11	39
8.	Tilžas pagasta b-ka	48	42	6
9.	Viļakas novada b-ka	47	24	23
10.	Upītes b-ka	44	39	5
11.	Skujetnieku b-ka	42	28	14
12.	Lazdulejas pagasta b-ka	38	12	26
13.	Vectilžas pagasta b-ka	33	33	
14.	Vīksnas pagasta b-ka	28	20	8
15.	Vecumu b-ka	24	10	14
16.	Lazdukalna b-ka	21	17	4
17.	Bērzpils pagasta b-ka	15	3	12
18.	Krišjāņu pagasta b-ka	12	10	2
19.	Kupravas b-ka	9	9	
20.	Medņevas b-ka	7	4	3
21.	Rugāju novada b-ka	3	3	
22.	Balvu pagasta b-ka			
23.	Kubulu pagasta b-ka			
	Kopā	1446	790	656

Visvairāk SBA izmanto Briežuciema pagasta bibliotēka, pieprasot grāmatas gan Balvu CB, gan tuvāk esošajām pagastu bibliotēkām. Bibliotekāre pieprasījumus veic elektroniski vai sazinoties pa telefonu. Viņa atzīst „*pozitīvs aspekts ir, kad lasītāji izmanto elektronisko katalogu un tad pašu izveidotos sarakstus iesniedz man. Ar Balvu CB grāmatu apmaiņa notiek katru nedēļu. Ir arī atteikumi no bibliotēku puses, bet lasītāji ar to samierinās*”.

No Balvu CB pagastu bibliotēkas visvairāk izmanto nozaru literatūru, kura nepieciešama studentiem Rēzeknes augstskolā, Daugavpils Universitātē u.c.

augstskolās. Pagastu bibliotēkāres izmanto Balvu CB krievu valodā esošo daļi literatūras krājumu, lai apmierinātu krievvalodīgi lasošos lasītājus.

- ***Pasākumi bibliotēkas pakalpojumu un informācijas resursu pieejamības uzlabošanai***

Lai nesamazinātos apmeklējums un citi bibliotēkas skaitliskie rādītāji, darba laika izmaiņas ar 1. novembri tika veiktas Vecumu bibliotēkā. Tā strādā katra mēneša pirmajā svētdienā un katru sestdienu. 2014.gada pavasarī tika mainīts darba laiks arī Krišjāņu pagasta bibliotēkai. Tas tika izdarīts pēc skolēnu lūguma, kas pirms stundām vēlas apmeklēt bibliotēku. Bibliotēka darba dienās strādā no plkst. 8.30 – 17.00, ar pusdienu pārtraukumu 12.30-13.00. Vairākas pagastu bibliotēkas strādā sestdienās *„jo skolēniem šis laiks ir ļoti izdevīgs darbu sagatavošanai un informācijas meklēšanai skolas uzdevumiem, arī citi lasītāji izrādīja apmierinātību ar esošo darba laiku”*. Skujetnieku bibliotēkā *„vasaras periodā sestdiena tika nomainīta uz pirmdienu, jo šis laiks ir ļoti aktīvs ar dažādiem brīvdabas pasākumiem nedēļas nogalēs, skolēniem ir brīvlaiks un sestdienās bibliotēka tiek mazāk apmeklēta”*. Atsevišķos gadījumos pagastu bibliotēkās ir saņemamas un izpalīdz arī ārpus darba laika, ja kādam ļoti vajag nokopēt, izdrukāt kādu dokumentu vai saņemt nepieciešamo grāmatu un informāciju.

4. Darbs ar bērniem un jauniešiem

(Pārskats sagatavots atsevišķi)

5. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums

- ***Bibliotēkas informācija tīmeklī: bibliotēkas mājaslapa, blogi, sociālie tīkli un citas tīmekļa vietnes***

Balvu reģiona bibliotēkas pakalpojumu pieejamību attālinātiem lietotājiem nodrošina bibliotēku mājaslapas www.bibliotekas.lv, kuras tika izveidotas 2009.gadā. Balinavas novada bibliotēka joprojām nav uzsākusi darbu pie savas mājaslapas.

Arvien vairāk bibliotēkas par savām aktivitātēm informē sociālajos tīklos. Balvu Centrālajai bibliotēkai un Krišjāņu pagasta bibliotēkai ir izveidoti profili portālā www.draugiem.lv. Žīguru bibliotēkai ir savs profils sociālajā tīklā

www.facebook.com. Lazdukalna bibliotēka ir pievienojusies citiem čivinātājiem sociālajā tīklā www.twitter.com.

- **Darbs ar elektronisko katalogu**

Balvu reģionā ALISĒ kopā strādā tikai 7 reģiona bibliotēkas no 23 publiskajām bibliotēkām.

Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas novadu bibliotēku elektroniskajā kopkatalogā 2014.gadā paveikts:

		Balvu Centrālā bibliotēka	Pagastu bibliotēkas	Skolu bibliotēkas
1.	Izveidoti Marc ieraksti	362	12	2
2.	Importēti Marc ieraksti	1682	213	376
3.	Apstrādāti eksemplāri	5037		1250
4.	Apstrādāti eksemplāri (rekat.)	4183	5096	2934
5.	Norakstīti izdevumi	3532		6
6.	Izveidoti autoritatīvie ieraksti	959	3	
7.	Izveidotas anotācijas	1056		

**Reģiona bibliotēku grāmatu krājumu atspoguļojums
elektroniskajā katalogā (%)**

Baltinavas novada b-ka	36,30
Balvu centrālā bibliotēka	100
Balvu pagasta bibliotēka	39,94
Bērzkalnes pagasta b-ka	40,22
Bērzpils pagasta b-ka	99,72
Briežuciema pagasta b-ka	41,83
Krišjāņu pagasta b-ka	56,24
Kubulu pagasta b-ka	42,76
Kupravas b-ka	37,20
Lazdukalna b-ka	100
Lazdulejas pagasta b-ka	30,50
Medņevas b-ka	80,60
Rekavas b-ka	42,52
Rugāju bibliotēka	100
Skujetnieku b-ka	35,89
Tikaiņu b-ka	88,32
Tilžas pagasta b-ka	73,75

Upītes b-ka	28,79
Vectilžas pagasta b-ka	40,33
Vecumu b-ka	39,13
Viļakas novada b-ka	96,00
Vīksnas pagasta b-ka	100
Žīguru b-ka	51,11

Lai veicinātu aktīvāku elektroniskā kataloga izmantošanu, bibliotēkas organizē lietotāju individuālas un grupu apmācības.

Rekatalogizācija

2014.gadā Balvu Centrālās bibliotēkas aktīvi strādājam pie Bērzpils pagasta bibliotēkas krājuma rekatalogizācijas, gada nogalē elektroniskajā katalogā ir ievadīti 99, 72 % grāmatu krājuma. 100 % krājums katalogā atspoguļojas Vīksnas pagasta bibliotēkai, Lazdukalna bibliotēkai un Rugāju bibliotēkai. Gada otrajā pusē rekatalogizācija uzsākta Viļakas novada Rekavas bibliotēkā.

2015.gadā plānojam strādāt pie Baltnavas novada un Balvu novada Briežuciema pagasta bibliotēku krājumu rekatalogizācijas, lai varētu uzsākt elektronisko apkalpošanu.

- ***Elektronisko datubāzu (tiešsaistē, CD) piedāvājums, pašu veidotās elektroniskās datubāzes***

Bibliotēku lietotājiem ir pieejamas divas abonētās datu bāzes Letonika www.letonika.lv un Lursoft laikrakstu bibliotēka <http://www.lursoft.lv/>, kā arī Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes <http://www.balvurcb.lv/kb/>. Datu bāze Letonika tiek vairāk izmantota, lai meklētu rakstnieku jubilejas, uzziņas un citus materiālus enciklopēdijās un vārdnīcās. Letonika ir labi pārskatāma un viegli izmantojama gan bibliotēkai, gan arī tās apmeklētājiem. Pēc republikā apkopotās statistikas, aktīvākās reģiona bibliotēkas- datu bāzes Letonika izmantotājas:

Balvu CB- 447 šķirklī;

Žīguru bibliotēka- 335 šķirklī;

Rekavas bibliotēka- 332 šķirklī;

Skujetnieku bibliotēka- 271 šķirklī;

Tilžas pagasta bibliotēka- 221 šķirklī;

Bērzpils pagasta bibliotēka- 212 šķirklī;

Viļakas novada bibliotēka- 135 šķirklī.

Lursoft Laikrakstu bibliotēka pagastu bibliotēkās tiek izmantota retāk, jo iedzīvotāji vairāk izvēlas lasīt preses izdevumus tradicionālā papīra formātā. To vairāk izmanto studenti, lai meklētu aktuālākās publikācijas konkrētas nozares izdevumos. 2014.gadā tika turpināts darbs pie Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes <http://www.balvurcb.lv/kb>. Gada laikā pievienoti 57 ieraksti. Pārsvārā tā ir KKF projekta ietvaros sagatavotā informācija par garīgo dziesmu dziedātājiem. Pievienoti Latgales folkloras vākuma “Apleicīne – 3” materiāli un papildināts laikraksta “Vaduguns” arhīvs. 2014.gadā Balvu Novada muzejs realizēja vērīenīgu Latvijas – Krievijas - Igaunijas pārrobežu sadarbības projektu “Saglabāt, lai nepazaudētu”. Projekta jauno Ziemeļlatgales nemateriālā kultūras mantojuma digitālo ekspozīciju sagatavošanā materiāli pamatā ņemti no mūsu Kultūrvēstures datu bāzes.

2013.gadā Balvu Centrālās bibliotēkas datorspeciālists izstrādāja elektronisko dokumentu apmaiņas sistēmu. Pārskata periodā šai sistēmai pievienojās Rugāju un Viļakas novada bibliotēkas. Pavisam sistēmā strādā 30 darbinieki. Dokumenti glabājas centralizēti serverī, tiem piekļūt var tiešsaistē, izmantojot Internet pārlūkprogrammu. Galvenā priekšrocība šādai dokumentu aprītei - dokumentus iespējams rediģēt un papildināt tiešsaistē (Bibliotēkas statistikas uzskaitē, dienasgrāmata, atskaite u.c.). Sistēma atļauj:

- Glabāt dokumentus un failus tiešsaistē uz centrālā servera;
- Rediģēt, papildināt un mainīt MS Office dokumentus tiešsaistē;
- Lietot kopīgu kalendāru;
- Noteikt piekļuvi un aizliegumus dokumentiem;
- Organizēt tiešsaistes diskusijas.

Informācija un faili strukturējas tīmekļa vietņu veidā, kas pieejamas ar tīmekļa pārlūkprogrammu.

- ***Informāciju un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūras vērtējums***

Bibliotēkās esošie datori projektā „Trešā tēva dēls” un Gaismas tīkla datori no 2005.gada ir jau nolietoti, darbojas lēni un apmeklētāji nelabprāt tos izmanto. Bibliotēkām, kuras 2014.gadā uzsāka elektronisko apkalpošanu un Baltnavas novada bibliotēkai pagastu pārvaldes iegādājās jaunus datorus. Rugāju novada Lazdukalna bibliotēkai tika iegādāts krāsainais printeris.

Briežuciema pagasta bibliotēkas vadītāja Silvija savā pārskatā raksta *”pastāv datortehnikas un interneta darbības problēmas. Internets bibliotēkas lietotāju un darbinieka datoriem ir ar lēnu datu pārraides ātrumu. Tas rada gan bibliotēkas interneta lietotāju neapmierinātību, gan ietekmē manu, kā bibliotēkas vadītājas darbu. Arī bibliotēkas apmeklētājiem līdz ar to ir apgrūtināta nepieciešamās informācijas ieguve un ir ierobežota dažādu darbību veikšana”*.

Balvu Centrālajā bibliotēkā 2014.gadā daļēji tika nomainīti vai uzlaboti 7 darbinieku datori. Lietošanā esošie datori bija tehniski morāli novecojuši ar novecojušu programmatūru, kas radīja drošības draudus bibliotēkas IT infrastruktūrai un lietotāju dokumentu drošībai. Tehnikas nomaiņas un uzlabošanas rezultātā, darbinieki lietošanā ieguva veikt spējīgākus datorus un jaunāku operētājsistēmu, kā arī ofisa programmatūru, kas atbilst mūsdienīgam līmenim. Bibliotēkas IT infrastruktūrā tika ieviesta regulāra automātiska darbinieku dokumentu, e- pasta datu rezerves kopēšana, kas notiek automātiski, noteiktos laika intervālos. Tas ir īpaši aktuāli tehnikas atteices gadījuma vai vīrusu izraisīto seku novēršanai. Izstrādāta sistēma un tehniskais risinājums bibliotēkas mājas lapas un kultūrvēstures datu bāzes tīmekļa serveru rezerves kopēšanai. Tīmekļu serveru darbības nodrošināšanai izmantota mūsdienām atbilstošas virtuālās tehnoloģijas. Balvu Centrālās bibliotēkas lietotājiem paredzētajos datoros uzinstalēta un atjaunināta programmatūra elektroniskā paraksta (eID kartes) izmantošanai un elektroniski parakstītu dokumentu parakstīšanai, lasīšanai. Veikti testa izmēģinājumi.

6. Novadpētniecības darbs

Novadpētniecības darbs bibliotēkās ir tā neatņemama sastāvdaļa. Bibliotēkai, pildot kultūrizglītojošās iestādes funkcijas, sava pagasta izpēte ir ļoti svarīga. Bibliotēkās regulāri tiek papildinātas jau esošās novadpētniecības materiālu mapes, kā arī vākti un apkopoti jauni materiāli.

Balvu novada bibliotēkās

Novadpētniecības darba jomā aktīvākā Balvu novadā ir Bērzpils pagasta bibliotēkas vadītāja Anna Griestiņa. Viņas paveiktais pārskata periodā:

- janvārī strādāts ar novadpētniecības materiāliem par Bērzpils ambulanci, pagasta pārvaldei pārsūtīti 17 elektroniskie dokumenti;

- aprīlī pēc pagasta pārvaldnieces pasūtījuma tapa saistošs apraksts par Ičas apmetni, ko pievienot projektam par Ičas apmetnes labiekārtošanu tūrisma vajadzībām. Apkopotie materiāli sakārtoti jaunā mapē „Ičas apmetne”;
- jūlijā, augustā uzziņu meklēšana www.periodika.lv. Papildināta ar materiāliem mape „Skolas Bērzpils pagastā”;
- augustā krucifiksa iesvētīšana Bērzpils centrā. Novadpētniecības materiālu mapes „Krucifiksi Bērzpils pagastā” papildināšana ar jauniem materiāliem. Nosūtītas bildes un apraksts par pasākumu, un ieskats krusta vēsturē laikrakstam „Vaduguns” un Bērzu draudzes prāvestam, kopā nosūtītas 16 vienības;

Jaunā krucifiksa iesvētīšanā Bērzpils centrā

- oktobrī, novembrī - apkopotas ziņas par Bērzpils Lāčplēša Kara Ordeņa kavalieriem. Materiāli apkopoti jaunā mapē „Brīvības cīņas 1918. – 1920. gadā. Bērzpils Lāčplēša Kara ordeņa kavalieri” un izlikta novadpētniecības materiālu un literatūras izstāde „Dzied’ latvju varoni Lāčplēsi,/ Teic pagātņi, cel uz nākotni” (J. Rainis) , gatavojoties Lāčplēša 95. gadadienai un piemiņas vietas atklāšanai Bērzpils centrā;

Bēržu draudzes prāvests O. Misjūns iesvēta piemiņas vietu. 07.11.2014

- novembrī – apkopota jaunākā informācija par dzejnieci K. Benislavsku, par
- P. Sudarovu un I. Atpili-Jugani.
- decembrī – ievērojami papildinātas mapes par baronu Gustavu Manteifeli un viņa sagatavoto albumu pāvestam „Terra Mariana” un Bonifacovas muižu. 9. decembrī kopā ar pagasta pārvaldnieci B. Bogdani, Balvu CB direktori R. Cibuli un žurnālisti Z. Loginu apmeklējām Bonifacovu, lai tiktos ar mājas iedzīvotājiem un parunātos par G. Manteifeli un albumu „Terra Mariana”, kas no Balvu CB bija atceļojis uz Bonifacovu.

Kā aktīvu novadpētniecības materiālu vākšanā var minēt arī Briežuciema pagasta bibliotekāri Silviju Apari. Bibliotekāre lepojās ar uzdāvināto novadnieka Teodora Sīļa personīgo bibliotēku, kurā ir plašs nozaru literatūras grāmatu klāsts. Bibliotēkā pieejama Briežuciema pamatskolas 8.klases skolēna prezentācija konkursam „Lietas likteņu liecinieces, – Sīļu ģimenes fotogrāfijās lūkojoties”. Papildināta mape „Mēs lepojamies” ar materiāliem par pagasta zemnieku Kārli Dambergu /30 - 40 gadi/ un notiek izpēte par trim zemnieku viensētām, kur saimniekojuši zemnieki ar uzvārdu Dambergs, kuru uzvārdā nosaukts ciems. Briežuciema pamatskolā darbojas Latgaliešu pulciņš. Skolēni veic pētniecību par pagasta ciemu vēsturi, iestādēm un cilvēkiem.

2014.gadā tika organizēts Krišjāņu pagasta logo izveides konkurss un izstāde. Tika iesniegti divdesmit darbi, kas bija gan zīmēti, gan līmēti, gan veidoti uz datora. Uzvarētāja bija Elīna Rižā, kuras logo devīze bija: „Ar stingru pamatu zem kājām un jumtu virs galvas Krišjāņu pagasta vārds būs mūžam dzīvs!”

Tagad visi iesniegtie darbi glabājas Krišjāņu pagasta bibliotēkas novadpētniecības plauktā atsevišķā mapē.

Mūsu reģiona bibliotēku novadpētniecības krājums papildinājies ar mūsu novadnieka Jura Cibuļa „Purlovas grāmatu”. Tas ir vispārējs pārskats par tagadējā Balvu novada Lazdulejas pagasta un tās teritorijā esošās apdzīvotās vietas Purlovas rašanās vēsturi, par latgaliešu valodas Purlovas izloksni un gramatiku.

Tilžas vidusskolas projektu nedēļas tēma bija – Uzmanība novadpētniecībai! Tilžas pagasta bibliotēka šajā nedēļā tika aktīvi apmeklēta. Tika šķirstītas novadpētniecības materiālu mapes un vākta informācija par Tilžas pagastu. 8. klases skolēni bibliotēkā veica pētījumu un aptaujāja cilvēkus. Kā viens no jautājumiem bija – „kas ir tas, ar ko tu lepojies savā pagastā”.

Janvārī Tilžas pagasta bibliotēku apmeklēja studente J. Storiņa, kas mācās Igaunijā Tartu universitātē un priekš doktorantūras grāda iegūšanas veic pētījumu. Tas sastāvēja no dažādiem jautājumiem, piemēram, cik iedzīvotāji labi jūtas savā pagastā, kādas ir sadarbības iespējas, sadarbība ar pašvaldības iestādēm u.t.t. Viņai interesēja kāda pagastā ir kultūras dzīve, par folkloru. Bibliotekāre Ilze piedāvāja ielūkoties Balvu CB kultūrvēstures datu bāzē, kur tika sameklēta nepieciešamā informācija. Visvairāk viņu interesēja Apleicines konkursa darbi, kur cilvēki ir paši vākuši un pierakstījuši folkloru.

Par Tilžas pagasta baznīcām informācija ir lasāma mājas lapā: <http://www.bibliotekas.lv/tilza/pages/novadpetnieciba.php>. 2014.gadā tā papildināta ar informāciju par krucifiksiem Tilžas pagastā, pievienoti attēli. Vectilžas pagasta bibliotēkā 2014.gadā tika vākts un apkopots materiāls par Vectilžas pagasta Krutovas krucifiksu, kurš šogad tika atjaunots.

Aprīlī Vīksnas pagasta bibliotēku apmeklēja laikraksta „MK Latvija” žurnāliste. Viņas interese bija par to, kā pagastā radies vietvārds UKRAINA. Publikācija laikrakstā lasāma Vīksnas pagasta pārskata pielikumā. Vīksnas pagasta bibliotēkā decembrī tika sumināts vietējais iedzīvotājs, bronzas medaļas ieguvējs pasaules čempionātā spēka cīņā Andrejs Šilo un viņa treneris Konsantīns Kuzņecovs. Bibliotēkā bija izlikta arī Andreja sportisko sasniegumu izstāde „Ceļš. 4 gadi”. Pasākums izdevās interesants, jo bija gan foto, gan video materiāli, gan ieinteresēta saruna starp klausītājiem un pasākuma varoņiem.

Elektroniskā kataloga Novadpētniecības kartotēkai pārskata gadā pievienoti 1368 ieraksti no Ziemeļlatgales laikraksta “Vaduguns”, 83 – pašvaldības izdevuma “Balvu Novada ziņas”, 20 - avīze “Vietējā”.

Balvu Centrālās bibliotēkas elektroniskajā informācijas ekrānā sagatavotas 2 virtuālās izstādes “Ieskats Jura Cibuļa latgaliešu ābeču kolekcijā” un “Jaunākā literatūra novadpētniecības lasītavā (2013.-2014.)”.

Baltinavas novada bibliotēkā

Baltinavas novada bibliotēkas vadītāja sagatavoja jautājumus Krustvārdu mīklām par Baltinavas novadu. Krustvārdu mīklas atrodas bibliotēkā novadpētniecības stūrīti

un katrs interesents var uzzināt cik labi pazīst novadu. Baltinavā bija ieradusies lietišķās mākslas eksperte Linda Rubenā ar savu komandu, lai filmētu audēju pulciņu. Pasākumā „Satiec savu meistarū” bibliotekāres uzdevums bija nolasīt grāmatu apskatu „Dvieļi ikdienā, svētku reizēs”.

Reģiona bibliotēkas 2014.gadā saņēma zvanu no zemnieku saimniecības „Juri”. Viņu mērķis-veidot digitālo karti par pirmo atmodu, un bibliotēkām tika lūgts palīdzēt ar informāciju par novadniekiem, kuri bijuši sabiedriskie darbinieki, literāti vai prāvesti šajā laika posmā. Arī Balvu Centrālā bibliotēka apkopja šādu informāciju.

Rugāju novada bibliotēkās

Skujetnieku bibliotēkā izveidota jauna mape „Lazdukalna pagasta kultūras notikumi”, kuru bibliotekāre veidoja sadarbībā ar Lazdukalna pagasta kultūras darbinieku. Tajā ir apkopoti materiāli par gada laikā pagasta notikušajiem pasākumiem ar fotogrāfijām. Tikaiņu bibliotēkas vadītāja, sadarbojoties ar Rugāju muzeja vadītāju, 2014.gadā palīdzēja apzināt sava pagasta Baltijas ceļa dalībniekus, intervēt un aizpildīt anketas, ko apkopoja muzejs.

Viļakas novada bibliotēkās

Viļakas novada bibliotēkā vecāko klašu skolēniem tika piedāvāta novadpētnieka un senlietu kolekcionāra Dzintara Dvinska prezentācija par 7. Siguldas kājnieku pulku.

Novadpētnieks Dz. Dvinskis bibliotēkas lietošanā nodevis grāmatas „Tepenīcas ciems un tās iedzīvotāji” melnrakstu. Viļakas novada bibliotēkā bija skatāma izstāde „Viļakas novada skolas laikmetu griežos”. Izstādē varēja apskatīt bildes no privātkolekcijām. Varēja aplūkot arī to laiku liecības, klases žurnālus, atestātus u.c. Par Viļakas skolu vēsturi digitalizēti 46 fotoattēli. Lai atsvaidzinātu atmiņas par vienu no latgaļu grāmatniecības pamatlicējiem Jāņa Cibuļska darbību Viļakā, Viļakas novada bibliotēku apmeklēja Jāņa Cibuļska (Jōņa Cybuļska) mazmeita Silvija Cibuļska un radinieki Andrejs Kaļāns un Amerikas Savienotajās Valstīs dzīvojošais Pēteris Ragaušs.

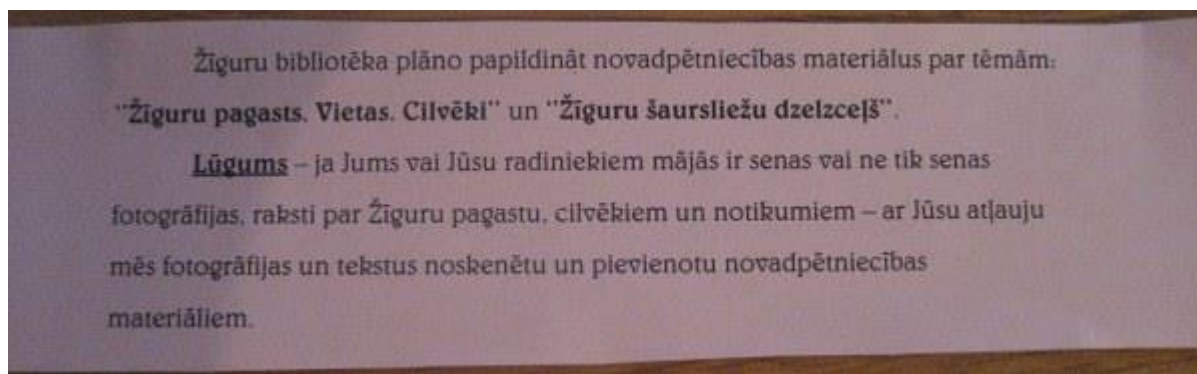
Kupravas bibliotēkā ar jauniem materiāliem papildinātas novadpētniecības mapes:

- Garīgā dzīve- materiāls ”Bīskaps J. Rancāns pierobežu draudžu dievkalpojums”- 1939.g. 21.06.”Brīvā Zeme”;
- Vēsturiskie notikumi - ”Par Jāni Cīruli/1903.-1920./”, Daugavpils kājnieku pulka atvaļinātais kareivis, cīnījās pie Kupravas ciema, -1939.g. ”Lāčplēsis”;
- Par Kupravas ciematu -”Ko slēpj Kupravas aisbergs?”-”Cīņa”, vēl materiāls no ”Latgales Vēstīm”1938.g. 1.08.-”Jauniešu traģēdija uz Balupes tilta”.

Izveidotas mapes -”Kupravas katoļu draudzes garīgā dzīve”, ”Materiāli par Kupravas draudzes vēsturi”, ”Psalmu dziedātājas, dziedājumi pie krusta”,

“Ērgelnieki” u.c., papildinot ar iegūtajiem materiāliem no Viļakas novada muzeja, arī piedāvājot gan Viļakas, gan Balvu novada muzejam savus materiālus. Vēl tika iegūti vērtīgi materiāli par Kupravas etnogrāfiskā ansambļa dibināšanas pirmsākumiem. Bibliotekārei Editai ir iecere izveidot māpi par katru priesteri, kurš kalpojis draudzē. Vākti materiāli par pasta vēsturi. Nākotnē vēl ir plašs darbs ar skolas muzeja materiāliem, tiem ir jau atvēlēta vieta, lai izvietotu tos b-kā.

Žīguru bibliotēkas novadpētniecības materiālus papildināja vietējas dzejoļu autores Aelitas Bukovskas darbi. Tiek strādāts pie autores biogrāfijas apkopošanas. Bibliotēkas vadītāja pārskata periodā lūdza savus apmeklētājus padalīties ar senām vai ne tik senām fotogrāfijām, rakstiem par Žīguru pagastu, cilvēkiem un notikumiem, lai papildinātu novadpētniecības materiālu mapes par tēmām: “Žīguru pagasts. Vietas. Cilvēki” un “Žīguru šaursliežu dzelzceļš”. Papildināta mape par Žīguru šaursliežu dzelzceļu.

Upītes bibliotēkā izlikta bērnu un skolēnu zīmējumu izstāde „Lidojošie objekti”, kas veltīta novadnieka, lidmašīnu konstruktora Kārļa Irbīša - 150 gadu jubilejai. Līdzās bērnu zīmējumiem neliela izstāde par pašu Kārli Irbīti.

7. Projektizstrāde

Balvu Centrālā bibliotēka 2014.gadā izstrādāja 6 projektus:

1. VKKF projekts „Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes papildināšana” (jūnijs – oktobris) (640 Euro);
2. VKKF Latgales kultūras projektu programma „Ziemeļlatgales kultūras darbinieku tālākizglītība kopā ar Juri Cibuli. Lektorijs” (septembris - decembris) (400 Euro);

3. VKKF Kultūras projekts "Augstvērtīga tulkotā un oriģinālliteratūra bibliotēkās" (jūlijs – oktobris);

4. VKKF projekts „Tu raksti, es lasu - 4” (400 eiro);

Šī projekta rezultātā, Balvu Centrālajā bibliotēkā notika tikšanās:

- ar dzejnieci, rakstnieci Māru Cielēnu;
- ar bērnu grāmatu ilustratoru, mākslinieci Ilzi Dambi;
- ar grāmatu autori Ingu Ābeli;
- ar dokumentālo filmu scenāristu un producentu, ceļotāju, grāmatu autori Elvitu Ruku.

5. Lasīšanas veicināšanas programma “Bērnu- jauniešu- vecāku žūrija”;

Balvu reģionā piedalījās šajā programmā pieteicās 18 publiskās bibliotēkas un 4 skolu bibliotēkas.

6. ELFLA “Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstīšanas stratēģiju īstenošanas teritorijā” projekts “Inovatīvu pakalpojumu attīstīšana jauniešu un brīvā laika kvalitātes uzlabošanai Balvu centrālajā bibliotēkā”. Sagatavots un iesniegts pārskata perioda nogalē. Projekts vēl atrodas vērtēšanas procesā. Kopējās projekta izmaksas plānotas 1032,99 eiro.

(Plašāku informāciju par projektiem lasīt Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā)

Viļakas novada bibliotēka izstrādāja projektu VKKF kultūras projektu konkursam „Augstvērtīga tulkotā un oriģinālliteratūra bibliotēkās” un guva atbalstu, saņemot grāmatu kolekciju. Rugāju novada bibliotēkas un Lazdukalna bibliotēkas kopīgi izstrādātais kultūras projekts „Augstvērtīga tulkotā un oriģinālliteratūra bibliotēkās” neguva atbalstu. Pārējās reģiona bibliotēkas pārskata gadā neizstrādāja nevienu projektu.

8. Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums

2014.gadā metodiski konsultatīvais darbs tika veikts ar 23 Balvu, Baltinavas, Rugāju, Viļakas novados esošajām publiskajām pašvaldību bibliotēkām.

Tradicionāli aktuāli un nozīmīgi darbības virzieni:

- 1) bibliotekāru darba profesionālās pilnveides pasākumu nodrošināšana un koordinēšana;
- 2) konsultācijas un metodiska palīdzība dažādos bibliotekārā darba jautājumos;
- 3) bibliotēku darba pieredzes analīze un apkopojums;

- 4) darbs ar IIS Alise reģiona pašvaldību bibliotēkās, apmācības, konsultācijas, arī skolu bibliotēkās (sistēmas administratore);
- 5) dažādu pasākumu organizēšana, projektu, aktivitāšu koordinēšana, datu apkopošana.

Metodiski konsultatīvais darbs tiek organizēts, izmantojot dažādas darba formas – apmācības, kursus, seminārus, konsultācijas, individuālas konsultācijas, bibliotēku apmeklējumus. Metodiski konsultatīvā darba veikšanā iesaistīti visi Balvu Centrālās bibliotēkas darbinieki, jo speciālisti publisko un skolu bibliotēku darbiniekus konsultē un informē par jebkuru bibliotēkā darba jautājumu. 2014.gada pirmajā ceturksnī tika rīkotas Konsultāciju dienas reģiona bibliotēku darbiniekiem: 15.janvārī - četri bibliotekāri saņēma konsultācijas; 26.februārī- pieci un 19. martā- divi. Bēdīgi, ka šī jaunieviešā darba forma bija jāizbeidz, jo nebija pieprasījuma pēc šāda veida konsultācijām. Biežāk tās tiek sniegtas e-pastā vai telefoniski.

Balvu Centrālās bibliotēkas direktore Ruta Cibule un Balvu Centrālās bibliotēkas metodiskā darba un komplektēšanas nodaļas vadītāja Anita Zača novembrī apmeklēja visas Balvu reģiona bibliotēkas. Viļakas novada bibliotēkas apciemojām kopā ar Viļakas novada domes Izglītības, kultūras un sporta nodaļas kultūras metodiķi Sandru Ločmeli. Rugāju novadā braucienam pa bibliotēkām piedrošās Rugāju novada izpilddirektore Daina Tutiņa. Kopīgi pārrunājām bibliotēkas darbu tekošajā gadā un sniedzām metodiskos norādījumus par bibliotēkāro darbu un tā uzlabojumiem.

Gada svarīgākais notikums ikvienam bibliotēkām bija LNB rīkotā 18.janvāra akcija "Gaismas ceļš – Grāmatu draugu ķēde". 18.janvārī Balvu reģiona bibliotekāri organizētā braucienā devās uz Rīgu, uz jauno LNB ēku Mūkusalas ielā, un veidoja posmu Grāmatu draugu ķēdē. Mūsu ķēdes posms atradās LNB trešajā stāvā, kur plānotās pusstundas vietā, nodrošinājām grāmatu virzību vairāku stundu garumā. Pasākuma laikā valdīja kopības sajūta un apziņa, ka esi piedalījies šajā vēsturiskajā brīdī, kad uz Gaismas pili ceļo pirmās grāmatas no tiem daudzajiem tūkstošiem, kas vēl tika pārvestas.

**Balvu Centrālās bibliotēkas organizētie profesionālās pilnveides pasākumi
2014.gadā**

<i>N.p.k.</i>	<i>Norises vieta, laiks</i>	<i>Organizētājs</i>	<i>Pasākuma nosaukums</i>	<i>Dalībnieki, stundu skaits</i>
1.	Balvu Centrālajā bibliotēkā, 6.03.	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar LNB	Seminārs „Digitalizācija un autortiesības”	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki, 4 stundas
2.	Balvu Centrālajā bibliotēkā, 15.04.	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar KISC	Mācību seminārs ”Elektroniskā vide un e-pakalpojumi”.	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki, 4 stundas
3.	Briežuciema pagasta bibliotēkā un pamatskolā, 27.06.	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar Briežuciema pagasta iestādēm	Izbraukuma seminārs Briežuciema pagasta bibliotēkā	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki, 6 stundas
4.	Balvu Novada muzejā, 27.09., 11.10.,	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektorijs „Ziemeļlatgales kultūras darbinieku	Balvu reģiona kultūras darbinieki, t.sk.

	01.11.,13.12.		tālākizglītība kopā ar Juri Cibuli”	bibliotekāri, 20 stundas
5.	Balvu Novada muzejā, 15.10.	Balvu Centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki, 4 stundas
6.	Balvu Centrālajā bibliotēkā, 5.11.	Balvu Centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki, 4 stundas
7.	Balvu Centrālajā bibliotēkā, 17.12.	Balvu Centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem	Balvu reģiona bibliotēku darbinieki, 5 stundas

Semināros aicinājām uzstāties bibliotēku jomas profesionāļus, šogad tie bija no LNB Digitālās bibliotēkas un no Kultūras informāciju sistēmu centra. Semināros uzstājās arī Balvu Centrālās bibliotēkas speciālisti un pagastu bibliotekāri, kuri bija apmeklējuši dažādus seminārus un pēc tam dalījās dzirdētajā ar saviem kolēģiem. Tāpat tika runāts par aktualitātēm bibliotēku darbā, par seriālizdevumu uzskaiti, par iespieddarbu norakstīšanu, par elektroniskajiem dokumentiem- statistiku, dienasgrāmatu, par BIS Alise katalogiem pieejamo mobilo versiju, par akreditāciju, par atskaitēm. Semināru programmās iekļautie temati :

1. Izglītojošās virtuālās spēles. Projekts „Virtuālā pagātne- muzeju nākotne” (Rēzeknes augstskola) .
2. Lielais latgalietis- Francis Trasūns(Rēzeknes augstskola) .
3. Diska ”Baļtinovys receptis” skatīšanās(Rēzeknes Augstskola un Baltinavas novads)
4. Iespaidi, apmeklējot Eiropas bibliotēkas (Balvu CB) .
5. Tikšanās ar grāmatu autoriem.

Oktobrī tikšanās ar grāmatas ”Caur sirdi plūstošā dzīve” autori Intu Vilku un novembrī tikāmies ar grāmatas „Klūgu mūks” autori Ingu Ābeli.

27.jūnijā Balvu reģiona publisko bibliotēku darbiniekiem organizējām izbraukuma semināru uz Briežuciema pagastu.

Rudenī pirmais seminārs notika Balvu Novada muzeja telpās. Tā mērķis bija iepazītie un izpētīt jaunās Balvu novada muzeja ekspozīcijas. Interessants un izglītojošs bija Balvu Centrālās bibliotēkas organizētais lektorijā „Ziemeļlatgales kultūras darbinieku tālākizglītība kopā ar Juri Cibuli”.

Lektorijā apgūtās tēmas:

- Pasaules tautas, to valodas un ābece;
- Latgaliešu valoda starp vēstures un politikas dzirnakmeņiem;
- Latgaliešu ābece (1768 – 2014);
- Purlovas grāmata.

2014.gadā Rugāju novadā notikuši trīs Rugāju novada bibliotēku darbinieku semināri, bet Viļakas novada bibliotēkā viens seminārs sava novada bibliotekāriem.

Pavasārī Upītes bibliotēkā viesojās Viļakas novada skolu bibliotekāri, lai iepazītos ar šīs bibliotēkas pieredzi. „*Prieks uzņemt savas bibliotēkas telpās citus bibliotekārus, uz klausīt viņu domas un viedokļus. Izrādījās, ka Upītes bibliotēkas mājas lapu lasa un seko tai arī skolu bibliotekāri*” piebilst bibliotēkas vadītāja Lolita.

2014.gada martā Balvu Centrālajā bibliotēkā praksē bija Upītes bibliotēkas vadītāja Lolita Spridzāne, kas mācījās LNB Mācību centra piedāvātajā 240 stundu programmā „Informācijas un bibliotēku zinību pamati”. Prakses vadītāja bija Balvu CB metodiskā darba un komplektēšanas nodaļas vadītāja Anita Zača, taču praktikante divās dienās iepazīnās ar Balvu Centrālās bibliotēkas darbību visās bibliotēkas nodaļās. Praktikante atzina „*bibliotēkas darbinieki ir visnotaļ kompetenti, atsaucīgi, zinoši un patīkami darbinieki. Divas ļoti interesantas, jauniem atklājumiem bagātas un iedvesmojošas dienas. Paldies BCB un Profesionālās pilnveides kursiem par šādu iespēju un pieredzi*”.

9. Bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

• *Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi*

Telpu stāvoklis lielākajā daļā Balvu reģiona bibliotēku ir labs un uzlabošanas pasākumi bija nepieciešami tikai dažās bibliotēkās.

2014.gadā paveiktais:

- Balvu Centrālās bibliotēkas ēkai ir nomainītas ārējās durvis par kopējo summu EUR 2 995;
- Balvu pagasta bibliotēkā veikta griestu siltināšana;
- Rekavas bibliotēkā aizvadītā gada sākumā, izjaucot starpsienu, apvienotas divas abonementa telpas un veikts kosmētiskais remonts;
- Rugāju novada bibliotēkā remonts (tika mūrētas krāsnis, krāsotas sienas un griesti);

- Rugāju novada Tikaiņu bibliotēkā daļai ēkas nomainīti logi. Bibliotēkas priekšā tika veikti cementēšanas darbi, bet tie ir nekvalitatīvi izdarīti, tāpēc plānots pavasarī uzlabot;
- Upītes bibliotēkā ielikta durvis uz palīgtelpu, kā arī veikts kosmētiskais remonts durvīm un grīdai;
- Žīguru bibliotēkā 2014.gadā tika uzstādīta ugunsdrošības signalizācija, noslēgts līgums ar firmu "MegaSargs" par novērošanu;
- sagatavots skiču projekts un aprēķini ventilācijas uzlabošanai Balvu centrālās bibliotēkas interneta lasītavām un serveru telpai 2015.gadam.

Plānotie darbi 2015.gadā:

- Kapitālais remonts Balvu novada Bērzpils pagasta bibliotēkā;
- Remonts Balvu novada Bērzkalnes pagasta bibliotēkā;
- Apgaismojuma nomaiņa Tikaiņu bibliotēkā, kā arī vienas telpas kosmētiskais remonts.
- *Iekārtas, aprīkojums, apstākļi*

Baltinavas novada bibliotēkā

- Iegādāti plaukti bērnu stūrītim.

Balvu novada bibliotēkās

- Balvu Centrālās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļai tika iegādātas mēbeles- jauns galds, krēslīņi un sēžammaiss bērnu stūrītim;
- Balvu CB metodiskajā kabinetā tika nomainītas novecojošās mēbeles- skapji un plaukti;
- Bērzkalnes pagasta bibliotēkā -bērnu stūrītim iegādāts jauns plaukts;
- Briežuciema pagasta bibliotēkā - skapis palīgtelpām;
- Tilžas pagasta bibliotēkai privātpersonu dāvinājums- rotaļlietas un galda spēles;

- Vīksnas pagasta bibliotēkā- jauns rakstāmgalds, datorkrēsls un plauktiņš printerim.

Rugāju novada bibliotēkās

- Rugāju novada bibliotēkā- plaukts žurnāliem, bērnu lasītavā - restaurēts apgleznotais galdiņš. Pieaugušo lasītavā tika izveidots atpūtas stūrītis;
- Skujetnieku bibliotēkā- grāmatu plaukts.

Viļakas novada bibliotēkās

- Medņevas bibliotēka-lasītavā trīs jauni plaukti žurnāliem, avīzēm un novadpētniecības materiāliem;

- Rekavas bibliotēkā iegādāti jaunie divpusējie grāmatu plaukti.

- Žīguru bibliotēkā iegādāts plaukts CD diskam.

10. Bibliotēkas personāls

Pārskata periodā reģiona bibliotēkās bibliotekāro darbinieku skaits saglabājies iepriekšējais. Krišjāņu pagasta bibliotēkā uz pastāvīgu darbu tika pieņemta Sanita Sinele (kad pēc bērna kopšanas atvaļinājuma darbā neatgriezās iepriekšējā vadītāja).

Upītes bibliotēkas vadītāja Lolita Spridzāne 2014.gada 30.maijā absolvēja 240 stundu programmu „Informācijas un bibliotēku zinību pamati”, ko apguva LNB Mācību centrā. Gada nogalē 240 stundu kursus sāka apmeklēt trīs Balvu reģiona bibliotekāres: Balvu novada Krišjāņu pagasta bibliotēkas vadītāja Sanita Sinele un Viļakas novada bibliotēkas darbinieces Regīna Dūna un Sandra Dvinska.

Lai papildinātu un pilnveidotu savas zināšanas, bibliotēku darbinieki arī 2014.gadā ir aktīvi apmeklējuši dažādus izglītojošus pasākumus.

**Balvu reģiona bibliotēku darbinieku apmeklētie profesionālās pilnveides kursi,
semināri, konferences, tālākizglītības projekti**

<i>N.p.k.</i>	<i>Norises vieta, laiks</i>	<i>Organizētājs</i>	<i>Pasākuma nosaukums</i>	<i>Dalībnieki, stundu skaits</i>
1.	Rugājos, no 1.03.	Rugāju novada dome	MS Excel lietotāja prasmes izmantošanai datu apstrādei un organizācijai	Evita Sproģe 16 stundas
2.	Rīgā, 25.03.	Tieto Latvia	Kursi „Cirkulācija (lasītāju reģistrācija, apkalpošana)”.	Anna Griestiņa 5 stundas
3.	Rīgā, LNB 2.04.	LNB	Konference ”Pasaule bilžu grāmatā”	Ligita Pušpure 5 stundas
4.	Rīgā, 14.04.	Tieto Latvia	Padziļinātie kursi datu apstrādē, izmantojot MARC21	Aija Lesniece 5 stundas
5.	Rīgā, LU Sociālo zinātņu fakultātē, 23.04.	LNB Bibliotēku konsultatīvais centrs un LU Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēku studiju nodaļa	Seminārs „Digitālās kolekcijas, digitalizācija un autortiesības”.	Anita Zača 5 stundas
6.	Balvi, 24.04. - 12.05.	Mācību centrs “BUTS”	Kursi “Ugunsdrošība”	Anastasija Plačinda, 20 stundas
7.	Rīgas Stradiņa Universitātes aulā, 29.04.	LNB un Latvijas Bibliotekāru biedrība	Bibliotekāru 11.kongress „Nākotnes bibliotēkas: neierobežotas iespējas”	Anita Zača, Ingrīda Supe, Inese Supe, Gita Paidere 6 stundas
8.	Rīgā, Saeimā, 16.05.	Rēzeknes latgaliešu Kultūras biedrība	Kultūrizglītojošs seminārs ”Franča Trasūna personība un mūža devums”	Ingrīda Supe 5 stundas
9.	Rīgā, LNB, 28.05.	LNB Konsultatīvais centrs	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs	Anita Zača 7 stundas
10.	Krievijā,	Viļakas novada	Kultūrvēsturisko studiju	Viļakas novada

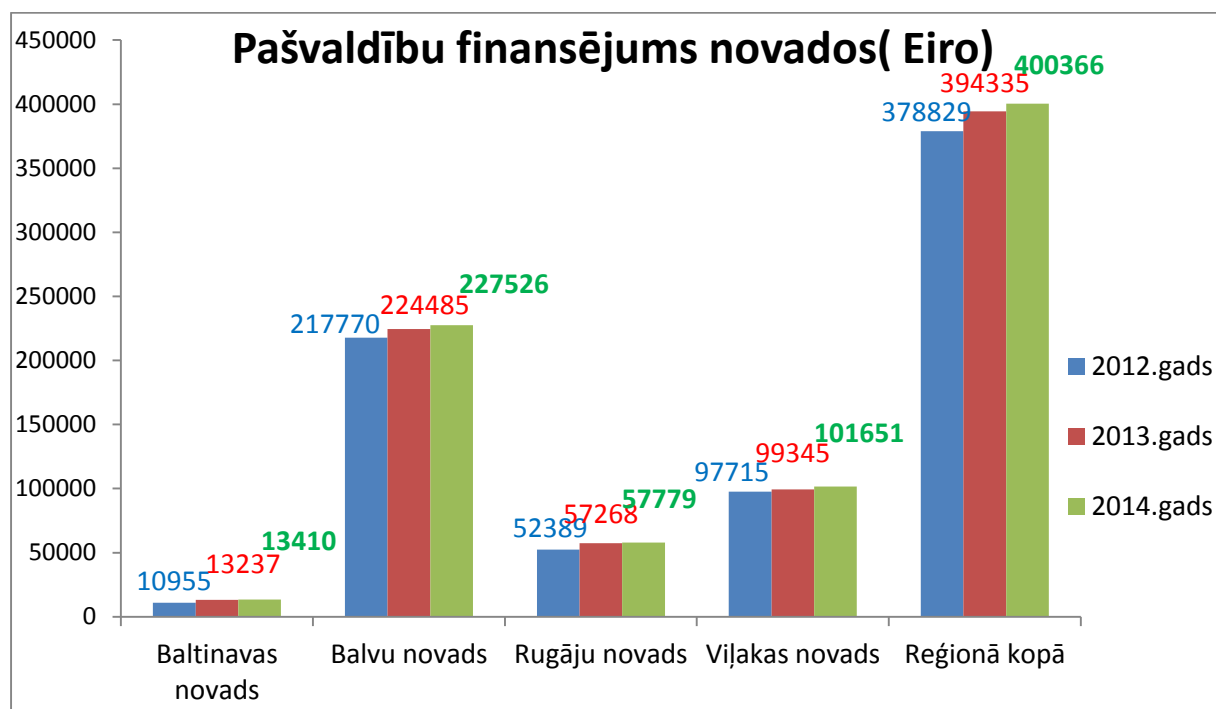
	03.06.	bibliotēka, sadarbībā ar biedrību „Viļakas Pegazs”	izzināšana Krievijā	bibliotēku darbinieki 10 stundas
11.	Baltinavā 27.07.- 31.07.2014.		Neformālās izglītības programma „Latgales kultūrmantojuma apguve skolā”	Lolita Spridzāne, 36stundas
12.	Daugavpilī, Latgales centrālajā bibliotēkā, 18.09.	Latgales Centrālā bibliotēka	Latgales reģiona publisko bibliotēku darbinieku konference”Pi gaismys volūta veļdzietis nuoc...”	Anita Zača, Ināra Bobrova, Sandra Lukstiņa, Svetlana Kirillova, Ilga Dulberga, Sanita Sinele 7 stundas
13.	Rēzeknes Augstskolā, 26.09.	Rēzeknes Augstskola	F. Trasūna grāmatas ”Runas” atvēršanas svētki	Ingrīda Supe, Anita Zača, Ināra Bobrova 2 stundas
14.	Rīgā, LNB, 9.10.	Ziemeļu Ministru padomes birojs Latvijā	Informatīva tikšanās par Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļu- 2014.	Inese Supe 6 stundas
15.	Rīgā, LNB, 14.10.	LNB Bibliotēku konsultatīvais centrs	Seminārs krājuma komplektēšanas speciālistiem	Anita Zača 6 stundas
16.	Viļakā, 27.-28.10.	Viļakas Valsts ģimnāzija	Pedagogu profesionālās kvalifikācijas pilnveides kursi “Scenārijs - sarīkojuma literārais un dramaturģijas pamats”	Anastasija Plačinda, 8 stundas
17.	Rīgā, Ārlietu ministrijā, 10.11.	Ārlietu ministrija, Eiropas parlamenta informācijas birojs Latvijā	ES informācijas sniedzēju forums	Ingrīda Supe 5 stundas
18.	Rīgā, LNB, 25.11.	LNB	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru sanāksme.	Ruta Cibule 6 stundas
19.	Preiļos, Preiļu galvenajā bibliotēkā, 28.11.	Preiļu galvenā bibliotēka, EDIC Austrumlatgalē kontaktpunkts Preiļos	Latgales reģiona konference ”Lasītprasmes veicināšana Eiropā un Latvijā”	Ligita Pušpure, Anastasija Plačinda 7 stundas
20.	Rīgā, LNB, 3.12.	LNB Bibliotēku konsultatīvais centrs	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs	Anita Zača 4 stundas
21.	Rīgā, LNB, 4.12.	LNB un Baltijas datoru akadēmija	Seminārs „21. gadsimta IKT bibliotēkā”	Anita Zača 4 stundas

22.	Rugājos, 9.12.	Rugāju novada dome, sadarbībā ar biedrību "Laimas kalve".	Mācību seminārs „Kā cīnīties pret stresu un nepieļaut „izdegšanu”	Anita Magina, Evita Sproģe, Ligita Kalnēja, Valda Šmagre 3 stundas
23.	Rīgā, 10.12.	LNB BLC	Seminārs LNB par lasīšanas veicināšanas projektu „Grāmatu starts”	Ligita Pušpure
24.	Balvos, 12.12.	Balvu Profesionālā un vispārizglītojošā skola	Profesionālās kvalifikācijas pilnveides programma „Personības nozīme cieņpilnas un vērtīborientētas vides veidošanā”	Aina Biseniece 4 stundas

Krišjāņu pagasta bibliotēkas vadītāja S. Sinele savā pārskatā atzīmē, ka *”septembrī kopā ar kolēģēm no Balvu CB apmeklēju Latgales reģiona publisko bibliotēku darbinieku konferenci Daugavpilī. Ļoti patika Latgales pētniecības institūta direktora lekcija ”Bibliotekārs un novadpētnieks: divi radinieki lokālā telpā. 2014.gadā oktobrī sāku apmeklēt profesionālās pilnveides kursus „ Informācijas un bibliotēku zinību pamati.” Esmu ieguvusi ļoti daudz jaunu zināšanu un nostiprinājusi iepriekš apgūto. Tāpat esmu satikusi jaunus domubiedrus, no kuriem var gūt jaunas idejas gan pasākumiem, gan bibliotēkas ikdienas darbam”.*

Skujetnieku bibliotēkas vadītāja Valda Šmagre 2014.gadā paviesojās Norvēģijā, Trondheimā, kur apskatīju ne tikai bibliotēku, bet arī Nidarosas krāšņo katedrāli un noklausījos tur ērģeļmūzikas koncertu un ieguvu vēl mazliet zināšanas par Ziemeļvalstu kultūru un tradīcijām. Arī Norvēģijā bibliotēku galvenais uzdevums ir popularizēt grāmatu un izņemot grāmatu izstādes, nekādas citas aktivitātes tur nebija manāmas.

11. Finansiālais nodrošinājums

Balvu reģiona bibliotēkām pašvaldību piešķirtais finansējums 2014. gadam bija mazliet lielāks, bet paaugstinoties dzīves dārdzībai visās jomās, tas īpaši neuzlaboja bibliotēku darba kvalitāti. Finansējums nebija tik liels, lai varētu runāt par bibliotēku attīstību. Tas nodrošināja tikai nepieciešamāko bibliotēku funkciju veikšanu.

Finansējums krājumam uz vienu iedzīvotāju un lasītāju

Novads	Iedzīvotāju skaits	Finansējums krājuma komplektēšanai (Ls)	Lasītāju skaits	Finansējums uz vienu iedzīvotāju (Ls)	Finansējums uz vienu lasītāju (Ls)
Baltinavas novads	1236	1771	321	1,43	5,51
Balvu novads	14450	19803	4204	1,37	4,71
Rugāju novads	2469	6727	674	2,72	9,98
Viļakas novads	5806	7269	1928	1,25	3,77
Reģionā kopā	23961	35570	7127	1,48	4,71

Papildus piesaistītie līdzekļi, piedaloties dažādos projektu konkursos

N.p.k.	Kam projekts adresēts	Projekts nosaukums	Projekta vadītājs/ bibliotēka	Iegūtais atbalsts (Eiro)
1.	VKKF	Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes papildināšana	Balvu Centrālā bibliotēka	640,00
2.	VKKF Latgales kultūras projektu programma	Ziemeļlatgales kultūras darbinieku tālākizglītība kopā ar Juri Cībuli. Lektorijs	Balvu Centrālā bibliotēka	400,00
3.	VKKF	Tu raksti, es lasu - 4	Balvu Centrālā bibliotēka	400,00

12. Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte

- ***Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem***

Lai sabiedrībā būtu priekšstats par daudzveidīgo bibliotekāra darbu, bibliotēkai jāspēj sevi vairāk publiskot, informēt par visa veida tās darbībām un problēmām. Tilžas bibliotēkas vadītāja Ilze pārskatā raksta: „*Katru gadu tiek domāts un strādāts pie tā, lai bibliotēka būtu zināma arvien vairāk cilvēkiem. Tāpēc svarīgi ir runāt un stāstīt par pakalpojumiem un notiekošo bibliotēkā. Informācija par bibliotēkas aktivitātēm nodrošina bibliotēkas atpazīstamību un piesaista apmeklētājus. Galvenais ir radīt un saglabāt pozitīvu tēlo un labu reputāciju*”. Lai informētu par bibliotēkā notiekošajiem pasākumiem, tiek veidotas un izliktas oriģinālas afišas uz pagasta ziņojumu dēļa un skolās, tāpat afišas vai dažādi ziņojumi tiek sūtīti pa e-pastu pagastu un novada izglītības iestādēm, bibliotēku apmeklētājiem. Tiek izmantoti arī sociālie portāli, kur ievieto afišas un pēc tam pasākumu attēlu galerijas. Uz dažiem pasākumiem ielūgumi tiek doti personīgi vai uzrunāti telefoniski, tāpat pagastos ar pastnieces palīdzību čaklākajiem bibliotēkas apmeklētājiem.

Bibliotēkas pozitīva tēla veidošanā lielu lomu spēlē masu mediji. Tajos sniegtā informācija par bibliotēku ir viens no svarīgākajiem priekšstata veidotājiem. Lai informētu sabiedrību par bibliotēkā notiekošo, aktualitātēm, bibliotēkas aktīvi sadarbojas ar Ziemeļlatgales laikrakstu „Vaduguns”.

Publicitāte par bibliotēkām laikrakstā „Vaduguns”:

- Balvu Centrālā bibliotēka- 45 publikācijas;
- Viļakas novada bibliotēka- 5;
- Bērzpils pagasta bibliotēka – 4;
- Tilžas pagasta bibliotēka – 3;
- Vīksnas pagasta bibliotēka- 3 raksti.

„Latvijas avīze”

- Viļakas novada bibliotēka – 1 publikācija.

„Logs”

- Viļakas novada bibliotēka- 1 .

„MK Latvija”

- Vīksnas pagasta bibliotēka- 1 .

Aktuālākā informācija tiek publicēta avīzē ”Balvu Novada Ziņas”, tajā regulāri publicējās Balvu Centrālā bibliotēka un citas Balvu novada bibliotēkas, tāpat arī Balvu novada mājaslapā- <http://www.balvi.lv> (sadaļā Pašvaldības iestādes. Bibliotēkas). Par aktivitātēm sava novada bibliotēkā raksta arī Baltinavas novada avīzīte „Baltinavas vēstis”. Rugāju novadā tiek izdots izdevums „Kurmenīte”, kur visas Rugāju novada bibliotēkas ievieto informāciju par savām darba aktivitātēm, ar avīzes starpniecību tiek sveikti bibliotēku lasītāji svētkos. Par Viļakas novada bibliotēkās notiekošajām aktualitātēm informācija tiek ievietota Viļakas novada domes mājas lapā www.vilaka.lv un Viļakas novada domes informatīvajā izdevumā „Viļakas novadā”. Jūlijā Medņevas bibliotēku apmeklēja Viļakas novada domes speciāliste un Latgales reģionālā TV, lai filmētu Leader 2012.gadā atbalstīto projektu „Aprīkojuma iegāde un brīvā laika dažādošana Medņevas bibliotēkā”. Par Baltinavas novadu veidoja raidījumu ciklu "Izaugsmes ceļi Ziemeļlatgalē" <https://www.youtube.com/watch?v=tqWEu6MBbJI>. Bibliotēkas izmanto iespēju par sevi pastāstīt arī latgaliešu kultūras portālā <http://www.lakuga.lv>. Dažas bibliotēkas aktīvi par saviem pasākumiem reklamējās portālā www.biblioteka.lv.

- ***Darbs ar pašvaldību un kopdarbība ar pašvaldības institūcijām***

Viens no bibliotēku galvenajiem sadarbības partneriem ir pagastu pārvaldes. Balvu novada pagastu bibliotēku vadītājus pārvaldnieki iknedēļas aicina uz tikšanos pagastu pārvaldēs, kur pārrunā nedēļas aktivitātes un paveicamos uzdevumus.

Rugāju novadā bibliotēku darbu koordinē novada domes izpilddirektore Daina Tutīņa. Vairākas reizes gadā bibliotekāri tiek sanāksmēs, piedalās novada domes

deputātu sēdēs, kur aizstāv bibliotēku budžetus un atskaitītās par iepriekšējā gada darbu., Sakarā ar Alises ieviešanu divās novada bibliotēkās, darba laiku maiņu un kultūras nodaļas reorganizāciju, Rugāju novadā bibliotēkām bija nepieciešams pārstrādāt bibliotēkas lietošanas noteikumus un nolikumu. Ar novada domes juristu un Balvu CB direktores atbalstu, tapa jauns Bibliotēku nolikums un lietošanas noteikumi visām novada bibliotēkām. Aprīlī Rugāju novada domes sēdē bibliotēkas vadītājas kopā ar deputātiem pārstrādāja un papildināja bibliotēkas maksas pakalpojumu cenrādi.

Viļakas novada bibliotēkām laba sadarbība ar Izglītības, kultūras un sporta pārvaldi. 2014. gadā bibliotekāri piedalījās Lāčplēša dienas pasākumos Viļakā; Svētbrīdī Romas Katoļu baznīcā un lāpu gājienā uz Brāļu kapiem, tāpat arī bibliotēku darbinieki piedalījās Viļakas novada kultūras darbinieku un amatiermākslas kolektīvu dalībnieku Pateicības ballē „Zelta pastalas 2014”.

Vasaras periodā Balvu Centrālā bibliotēka iesaistījās Balvu novada pašvaldības finansētu jauniešu darba vietu nodrošināšanā. Bibliotēkā dažādos laika periodos strādāja 6 jaunieši.

• ***Bibliotēku sadarbības tīkla raksturojums, partneri. Pārrobežu sadarbība***

<i>Partneri</i>	<i>Sadarbības veids</i>
Latvijas Nacionālā bibliotēka	Jaunākā informācija par bibliotēku darba norisēm, Latvijas lielāko bibliotēkas elektroniskais katalogs un analītikas datu bāze, SBA pakalpojumu nodrošinājums.
LNB Mācību centrs	Apmācību kursi bibliotēku darbiniekiem.
LNB Bērnu literatūras centrs	Semināri, kursi, konsultācijas darbā ar bērniem.
LNB Bibliotēku Attīstības institūts	Profesionālā informācija, konsultācijas, semināri.
V/A Kultūras Informācijas Sistēmu centrs	Apmācības.
SIA „Tieto Latvia”	Programmas ALISE uzturēšana, apmācība, konsultācijas.
VKKF	Finansiāls atbalsts projektu konkursos.
Novadu domes un pagastu pārvaldes	Kopīgas darba stratēģijas veidošana novados Informācijas apmaiņa par aktualitātē Aktīva sadarbība un informācijas apmaiņa bibliotēku akreditācijas laikā Finansiāls atbalsts bibliotēku uzturēšanai, darba algām, infrastruktūrai,

	aprīkojumam, grāmatu un periodikas iegādei Finansējums un atbalsts darbinieku kvalifikācijas celšanas pasākumiem, komandējumiem pieredzes apmaiņas braucieniem Dalība ar līdzfinansējumu bibliotēku projektos
Reģiona kultūras un izglītības iestādes - skolas, bērnudārzi, kultūras nami, mākslas un mūzikas skolas, muzeji	Kopīgi organizētie pasākumi.
Latgales televīzija	TV sižeti par bibliotēku darbību.
Latvijas pasts	Periodikas abonēšana
Sabiedriskās un nevalstiskās organizācijas	Kopīgi organizētie pasākumi.
LR Ārlietu ministrija un EK	ESIP apgādā ar jaunāko literatūru par ES, informatīviem materiāliem un bukletiem.
Zvaigzne ABC veikals Balvos, interneta veikals „Latvijas grāmata”, IK ”Virja”, IK ”Avots PR”	Jaunu grāmatu iegāde
Ziemeļlatgales laikraksts ”Vaduguns”, Latgales avīze ”Vietējā”	Informācija par notikumiem Balvu reģiona bibliotēku darbības jomā

Savos pārskatos bibliotēkas min arī jaunus un veiksmīgas sadarbības partnerus: Vīksnas pagasta bibliotēkai - Gulbenes novada Litenes pagasta bibliotēka un Rīgas Centrālās bibliotēkas Imantas filiālbibliotēka. Žīguru bibliotēka sadarbojas ar zviedru fondu ”Gnosjo Hjalper” un Dagniju Dalbinu. Dagnija kādreiz dzīvoja Žīguos un pateicoties viņai, bibliotēkai ir tādi labi zviedru draugi, kuri ļoti daudz materiāli palīdz bibliotēkai. Tilžas pagasta bibliotēku jūnijā apmeklēja ciemiņi no Baltkrievijas. Tika izrādīta Tilžas bibliotēka, īsumā arī pastāstīts. Daudz dažādu jautājumu bija bibliotēkas pārstāvei, uz kuriem bibliotekāre Ilze centās atbildēt.

- **Informācijas resursus popularizējoši pasākumi**

Balvu reģiona bibliotēkas lasīšanas veicināšanai un bibliotēku krājuma popularizēšanai izmanto dažādas interesantas darba formas. Pārskatos lasāms secinājums, ka „organizējot literatūras popularizēšanas pasākumus un aicinot uz tiem pieaugušo auditoriju, situācija ar katru gadu kļūst bēdīgāka, jo pieaugušie apmeklētāji pasākumus apmeklē nelabprāt. Tāpēc bibliotekāri arvien vairāk strādā ar katru pieaugušo apmeklētāju individuāli. Lielākā daļa bibliotēkas pasākumu tiek organizēta bērniem”.

Visbiežāk izmantotais bibliotēkas sniegto pakalpojumu un literatūras popularizēšanas un krājumu atklāsmes veids ir izstādes, kas veltītas svētkiem, ievērojamu cilvēku jubilejām, kā arī aktuāliem notikumiem Latvijā un pasaulē. Tiek organizēti arī izstāžu cikli, jaunieguvumu un novadpētniecības izstādes u.c.

Literatūras izstāžu cikli

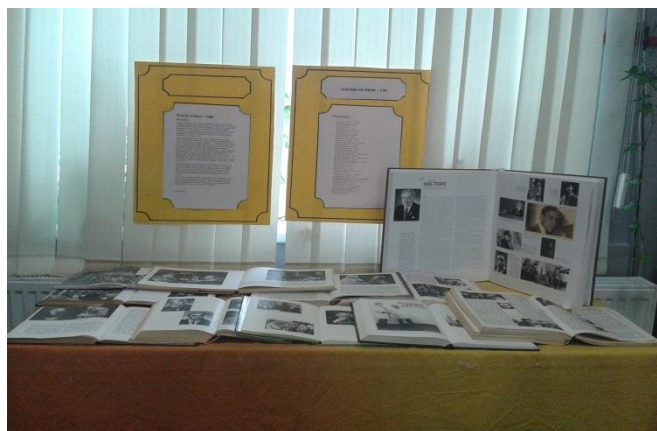
Bērzpils pagasta bibliotēkā

Dzejnieka V. Plūdoņa 140-gadei “ Tēvzemes balvas laureāts Vilis Plūdonis” – 2 izstādes;

Ziemassvētkiem - “Ziemassvētku brīnuma gaidās” – 3 izstādes.

Literatūras izstādes + viktorīnas

Upītes bibliotēkā interesants literatūras popularizēšanas veids ir izstāde, veltīta kādam grāmatu autoram vai citai personībai, kas papildināta ar viktorīnu. Grāmatu izstāde „Ēvaldam Valteram – 120 ” papildināta ar viktorīnu par Ēvaldu Valteru. Ja izstāde tika rūpīgi apskatīta, tad viktorīnas jautājumi izrādījās viegli. Viktorīna bija adresēta skolēniem, bet guva lielu atsaucību pieaugušo vidū.

„Jānim Klīdzējam– 100” - rakstnieka literāro darbu un biogrāfijas izstāde. Iepazīstoties ar izstādē izliktajiem materiāliem, apmeklētāji varēja piedalīties bibliotēkas organizētajā viktorīnā.

Grāmatu apskati

Pēc jaunieguvumu saņemšanas, ar jaunāko literatūru tiek iepazīstināti pagasta darbinieki, vietējo skolu skolotāji, bērnudārza audzinātājas un citas iedzīvotāju grupas. Vecumu bibliotēkā grāmatu apskatus gatavo paši lasītāji. Apskatu „Domāsim labas domas un būsim veseli!” par ārsta, psihoterapeita, homeopāta Valērija Siņeļņikova darbiem bija sagatavojusi čakla bibliotēkas lasītāja Velta Logina. Lasītāja

atzina, ka „*V.Siņeļņikova monogrāfijas nemaz tik viegli nepadevās lasīšanai. Tas bija rūpīgs darbs ar katru grāmatu, ar tajā pausto atziņu uztveri un iemiesošanu sevī.*” Velta ir izstudējusi vairākas ārsta V.Siņeļņikova grāmatas un varēja dalīties ar klausītājiem izlasītājā. Savukārt cita lasītāja Līga Kaļāne bija sagatavojusi stāstījumu par saskarsmes kultūru un grāmatām par šo tēmu. Martā Vecumu bibliotēka iegādājās vērtīgas grāmatas oriģinālliteratūrā I.Ābeles „Klūgu mūks”, D. Avotiņas „Jūlija”, Ā. Iklāvas „Ir visādi gājis...”, M.Svīres „...un neuzzinās neviens”. Tā kā bija nodoms sarīkot jauno grāmatu apskatu, tad bibliotekāre lūdza dažiem aktīviem lasītājiem izvēlēties un tuvāk iepazīties ar konkrētu grāmatu un pēc tam pastāstīt pārējiem lasītājiem. Jauno grāmatu apskatu „Lasītājs iesaka...” noklausījās 14 dalībnieki.

Viļakas novada bibliotēkā grāmatu apskats veltīts Noras Ikstenas daiļradei „Prāta pasaule, dvēseles pasaule, pasaules pasaule”. Pārdomās kopā ar bibliotekāri Aiju Lesnieci par Noras Ikstenas grāmatām dalījās skolotāja Sarmīte Šaicāne un divdesmit 12.klases skolnieki.

Grāmatu svētki

Balvu Centrālā bibliotēka organizēja Grāmatu svētkus “Lielā lasīšanas skola – Balvu Valsts ģimnāzija”. Arī Tilžas pagasta bibliotēkā šo svētku ietvarā bija tikšanās ar grāmatu autoriem. Uz tikšanos bija atnākuši apmēram 90 apmeklētāji. Ar Ilutu Plotņikovu tikās 40 apmeklētāji, bet ar Ingmāru Līdaku 50 apmeklētāji.

Grāmatu prezentācijas

Jūlijā Rugāju novada domes baltajā zālē notika dzejas kopkrājuma „Vārdu gleznas” prezentācijas pasākums un tikšanās ar grāmatas līdzautorēm Ivetu Uršuļsku un Gunitu Dobrovoļsku. Grāmatas veidotājs ir Nauris Geikišs. Šajā grāmatā ir 9 autoru dzeja. Dažādi autori, dažādas paaudzes, dažādi Latvijas reģioni, kas rada atšķirīgus skatījumus uz dzīvi un literatūru.

Tikšanās ar grāmatu autoriem

Viļakas novada bibliotēkā ar vietējo sabiedrību un skolu jaunatni tikās pasaules karsto punktu žurnālists, grāmatas “Personiskā Latvija” autors un dokumentālās filmas “Četrreiz katrs viens” līdzautors Atis Klimovičs un latviešu dzejniece un grāmatu redaktore, bērnu literatūras autore un izdevēja Inese Zandere. Tikšanās ar dzejnieku Egilu Dambi no Rīgas. Dzejas cienītāji veldzējās autora stāstījumā par dzīvi, mīlestību, patiesību un mūžību. Viņa dzīves grāmatas lapas ir pilnas ar cerībām, sāpēm, ilgām un piepildījumu.

Baltinavas novada bibliotēkā, sadarbībā ar Baltinavas vidusskolu, dzejas dienu laikā noorganizēja tikšanos ar dzejnieci Inetu Atpili – Jugani. To vadīja 12. klases skolēni, kuri izspēlēja teātri. Meitenes dzeju saprot un mīl, bet zēni negrib ne dzirdēt par dzeju. Un tad pēkšņi skolā ierodas īsta dzejniece ar savām grāmatām un var atbildēt uz visiem jautājumiem. Noslēgumā top arī zēnu dzeja par zivi un traktoru.

Balvu centrālajā bibliotēkā notika tikšanās ar :

- karsto punktu žurnālistu -Ati Klimoviču;
- dabas pazinēju Ingmāru Līdaku un iepazīšanās ar viņa grāmatu “Zoodārzs manā pagalmā”;
- krievu dzejniekiem Aleksandru Aleksejevu (Balvi), Aleksandru Jakimovu (Ludza) (notika sadarbībā ar Balvu Krievu kultūras biedrību).

Dzejas pēcpusdienas

Skujetnieku bibliotēkā dzejas pēcpusdiena „Gliemežvāks dzied...”. Pēcpusdienas mērķis bija jauka dzejas lasīšana dažādu krāsu un formu sveču gaismā, ko atnesuši paši apmeklētāji, tāpat arī lasītāji izvēlējās lasīt savu mīļāko dzeju, bez noteikta temata - sirds izvēlētu.

Bibliotēku nedēļa

Bibliotēku nedēļas ietvaros Bērzpils pagasta bibliotēkā norisinājās nozīmīgs notikums – pirmā elektroniskā grāmatu izsniegšana lasītājiem. Bibliotēka pievienojās elektroniskajai bibliotēku sistēmai Alise. Sadarbībā ar CB, šim svarīgajam notikumam bibliotēka gatavojās apmēram 2 gadus. Par pašvaldības līdzekļiem bibliotēkā tika iegādāts jauns dators un grāmatu svītrkodu lasītājs – skeneris.

Uz pasākumu ieradās bibliotēkas čaklākie lasītāji, lai svinīgā atmosfērā viņiem

pirmoreiz elektroniski izsniegtu grāmatas. Pagasta pārvaldniece B. Bogdane iesāka šo pasākumu ar uzrunu, pastāstot, kā viņu uzrunājusi Balvu CB direktore R. Cibule par elektroniskās bibliotēku sistēmas Alises ieviešanu Bērzpils pagasta bibliotēkā. Pēc tam bibliotēkas vadītāja pastāstīja par veiktajiem lielajiem priekšdarbiem šai iecerei un aicināja lasītājus izvēlēties grāmatas, lai tās elektroniski izsniegtu. Pirmā lasītāja,

kurai tika izsniegta grāmata elektroniski, bija A. Kriviša. Viņai sekoja citi apmeklētāji, kas bija ieradušies uz svinīgo atklāšanu. Lasītāji izrādīja interesi, un bibliotēkas vadītāja viņiem pastāstīja, kā notiek elektroniskā grāmatu izsniegšana.

Tāds pats jauks notikums Bibliotēku nedēļā bija arī Vīksnas pagasta bibliotēkā un Tilžas pagasta bibliotēkā.

Bibliotēkas nedēļā, kuras tēma bija "Informēts un vesels" Krišjāņu pagasta bibliotēkā „tika degustētas dabiskās tējas: pirmdien visus bibliotēkas apmeklētājus cienāju ar māllepīšu tēju, kas ir vitamīniem bagāta un ļoti labi palīdz klepus gadījumā. Otrdien un trešdien cieņā bija nātru tēja, kas attīra organismu un dot mundrumu un vajadzīgo enerģiju. Auksta nātru tēja ar citronu labi veldzē slāpes. Ceturtdienu bērni nosauca par rūgto dienu, jo tika garšota tikko lasītu priežu pumpuru tēja. Šī tēja nevienam īpaši negaršoja, lai gan tai ir daudz labu īpašību. Es cilvēkus cienāju ar tējām un stāstīju par to ārstnieciskajām īpašībām, kā arī aplūkojam grāmatas, kurās var izlasīt par šīm tējām”.

Rugāju novada bibliotēkā izstāžu cikla „Informēts un vesels“ izstādes:

Jauniešu lasītavā- „Skolēnu veselība”, „Skaistums un veselība”, „Atkarības un veselība”, „Veģetārisms veselīgs dzīvesveids vai neprāts”; pie datoriem- „E-veselība”, „Darbs ar datoru un cilvēka veselība”; pieaugušo lasītavā- „Pārtika un veselība”, „Sociālā politika un veselība”; abonementā- „Veselība un pirts”, „Veselība un sports”. Žīguru bibliotēkā Bibliotēku nedēļas ietvaros tika organizēts seminārs “Farmaceita padomi, lai justos labi” kopā ar vietēju farmaceiti Allu Rēdmani. Bibliotekāre piebilda, ka apmeklējums bija ļoti zems.

Tematiski vakari

Skujetnieku bibliotēkā-tematisks vakars „Pie lielā saimes galda”. Tajā sievietes dalījās pieredzē par ģimenes svētku organizēšanu, mainījās receptēm, rādīja bildes un video, stāstīja par jautrākajām atrakcijām utt. Neformālā un jautrā gaisotnē tika degustēti līdz atnestie cienasti un receptes apkopotas mapē „Skujetnieku saimnieču gardumi”.

Viļakas novada bibliotēkā pulcējās literātu biedrības “Viļakas Pegazs” biedri un dzejas mīļotāji, lai gadskārtējā rudens tikšanās reizē runātu dzeju, izteiktu pārdomas un baudītu zeltaino tēju.

Upītes bibliotēkā notika Upītes Kultūrvēstures muzeja rīkotais pasākums „Sibīrija bērna acīm”. Visiem interesentiem bija iespēja tikties trim kundzēm, kas dalījās ar savām atmiņām par Sibīriju. Veneranda un Leontīne uz Sibīriju tika aizvestas bērnībā, tāpēc viņu iespaidi, sajūtas un atmiņas ir izgājušas caur bērnu sajūtu prizmu. Lūcija

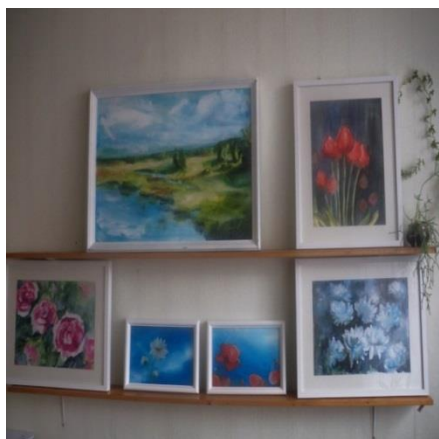
dzimusi Sibīrijā, Latvijā atgriezās zīdaiņa vecumā, un viņas atmiņas par Sibīriju saistās ar tuvinieku stāstiem.

Upītes bibliotēkā notika tikšanās ar Šķilbēnu pagasta ģimenes ārstu Andri Spridzānu, tēma „Apziņas stāvokļa izmaiņa”. Visi tika iepazīstināti ar cilvēka 10 mūža posmiem. Katrā dzīves posmā ir jāsaņem attiecīgs „vitamīnu” daudzums, lai ar to palīdzību izkoptu visas personības šķautnes un nezaudētu saskari ar savu iekšējo būtību. Tikšanās reizē varēja praktiski padarboties ar sevi un ar apkārtējiem, lai pilnveidotu savu dzīves kvalitāti.

Tematiskās un hobiiju izstādes

Bērzkalnes pagasta bibliotēkā:

T. Ābeltiņas ceļojošā gleznu izstādē

B.Dubrovas pērlišu darbi

Medņevas bibliotēkā- „Apsveikuma kartiņas – sirsnība pastkastītē!” Ziemassvētku un Jaungada seno apsveikumu kartiņu izstāde. Vecākās kartiņas no 1973.gada. Uzliktas 100 kartiņas.

Tilžas pagasta bibliotēkas tematiskās izstādes:

Benitas Deglavas cimdi un zeķes

Rudens veltes dārzā!

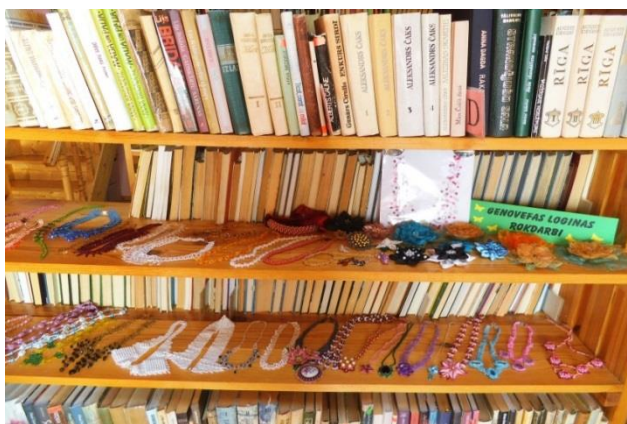
Vecilžas pagasta bibliotēkas vadītājai izveidojusies laba sadarbība ar pagasta iedzīvotājiem, kuri labprāt piedāvā savus darbus izstādei bibliotēkā. „*Bibliotēkas apmeklētājiem patīk apskatīt rokdarbu, kolekcionāru izstādes, tematiskās izstādes, rakstnieku, dzejnieku izstādes, ieinteresētība par izstādēm ir atkarīga no izvēlētās tēmas un cik interesanti materiāli par attiecīgo tēmu*” raksta bibliotekāre Ina.

Solvitas Arules rokdarbu izstāde. Izstādē uzlikti 20 darbiņi no pērlītēm.

Starptautiskā sieviešu diena. 70.-80. gadu apsveikuma atklātnītes, kuras izstādei uzticēja bibliotēkas apmeklētājas.

Genovefas Loginas rokdarbu izstāde: „Gaisīgās pērļu rotas” un „Piespraudes”.

Vecilžas pagasta bibliotēkas lasītāju „Konservējumu izstāde.”

Silvijas Jermacānes „Īpašo krūzīšu kolekcija”

Annas Skrimas „Ziemassvētku un Jaungada apsveikuma kartiņas”.

Vecumu bibliotēkā rokdarbu izstāde „Ar savām rokām...”, kurā tika eksponēti vietējo rokdarbnieču 56 darbi.

Enģeļu izstāde Vecumu bibliotēkā

Viļakas novada bibliotēkas Izstāžu zālē skatāma Susāju pagasta cilvēku vaļasprieku un rokdarbu izstāde „Neturi sveci zem pūra”.

Zīmējumu un radošo darbu izstāde „Pakaviņi” veltīta Zirga gadam. Izstādes veidošanā piedalījās 14 gan lieli, gan mazi dalībnieki ar 33 darbiņiem. Jaunākais un aktīvākais dalībnieks izstādē piedalījās ar 6 zīmējumiem. Vecākais dalībnieks ģimenes ārsts izstādei piedāvāja darbu, kas veidots no krāsainiem ārstnieciskiem teipiem. Kāda lasītāja atnesa izšūtu zirgu.

Upītes bibliotēkā Upītes ciema iedzīvotājas Ineses Matisānes gleznu izstāde „Dažādi”.

Radošās darbnīcas

Tilžas pagasta bibliotēkā ar katru gadu šo darbnīcu paliek mazāk, jo vērojama apmeklētāju pārāk mazā atsaucība, bet tomēr, tradīcija veidot kopīgi Adventa vainagus vēl nav pazudusi. Novembra nogalē Tilžas bibliotēkā pulcējās apmeklētāji, kas vēlējās radoši darboties, lai izveidotu savu Adventa vainagu.

Viļakas novada bibliotēkas Izstāžu zālē notika sveču liešanas darbnīca, kuru organizēja Susāju pagasta kultūras pasākumu organizatore Linda Biseniece-Mieriņa. Savukārt 17.februārī Viļakas novada bibliotēkā interesentiem bija iespēja piedalīties radošā darbnīcā “Adīšana ar pērlītēm”. Nodarbības vadīja skolotāja Skaidrīte Veina.

Rokdarbnieces Viļakas novada bibliotēkas izstāžu zālē apguva dažādas iespējas, kā vienkāršu audumu pārvērst neatkārtojamā auduma apdrukāšanas mākslā. Prieks radīt savu neatkārtojamu dāvanu-apdrukātu priekšautu, somu un lakatu Ziemassvētkos.

Diskusijas jauniešiem

Skujetnieku bibliotēkā diskusijas jau ir kļuvušas par ikgadēju bibliotēkas pasākumu, mainās tikai tēmas un dalībnieki. Viena liela daļa Skujetnieku bērnu ir izauguši un izklīduši kur nu kurš - mācās, strādā citās pilsētās un valstīs. Bet vasara ir tas laiks, kad viņi mīl salasīties kopā un dalīties iespaidos, pieredzēs par ceļojumiem, skolām,

darba vietām. Stāsta par to, kādu literatūru izmanto, gatavojoties braucieniem vai darba gaitas sākšanām. Interesanti uzzināt, kā katrs individuāli pārvar valodas barjeras, kā tiek pāri mulsumam, sākot runāt svešā valodā un iejūtas svešā, nepazīstamā kolektīvā. Diskusija tika organizēta kopā ar Skujetnieku Jauniešu iniciatīvu centru „Kopā”.

Fotoizstādes, mākslas darbu izstādes

Balvu Centrālās bibliotēkas izstāžu zālē 2014.gadā bija skatāmas izstādes:

- Zanes Koliņas fotoizstāde “Matadatas” - veltīta latviešu dzejnieka Imanta Ziedoņa 80.dzimšanas dienai;
- Mākslinieces, bērnu grāmatu ilustratores Gundegas Muzikantes izstāde;
- Osvalda Zvejsalnieka 70.jubilejas izstāde “Terra Vitae”;
- Dabas aizsardzības pārvaldes fotoizstāde “Mežs un dabas vērtības NATURA 2000 teritorijās”;
- Kanādas vēstnieka Latvijā Džona Morisona fotogrāfiju izstāde "Arktikas noslēpumi" (LNB Ceļojošā izstāde);
- Tautas grāmatu plaukta izstāde "Īpaša grāmata īpašā vietā" (LNB Ceļojošā izstāde).

Foto izstāde Žīguru bibliotēkā „Jāņu zāles”- ar skaidrojumiem par to pielietojumu.

Skujetnieku bibliotēkā izstāde „Mans dārzs-mana pils”. Bērni un jaunieši fotografēja savu ziedu dārzu, citiem tas bija sakņu dārzs. Fotoizstādes ir tās, kas reāli piesaista mazāk lasošos ciema iedzīvotājus iegriezties bibliotēkā.

Rugāju vidusskola 2014.gadā svinēja 100 gadu jubileju. Arī bibliotēkas telpās tika uzņemti absolventi. Bija sagatavota fotogrāfiju izstāde „...visu mūsu saglabāt dzirksti, atmiņu krāsaino varavīksni”. Izstādē tika uzliktas vēsturiskas fotogrāfijas no skolotāju V. Tučas, T. Kukurānes albumiem un no bibliotēkas novadpētniecības krājuma. Izstādi papildināja slaidrāde „Vēl upes straume noslēpumus glabā par namu šo, kas kalnā ceļas stalts.”

Citi pasākumi

Krišjāņu pagasta bibliotēkā vairākus mēnešus pēc kārtas tika rīkotas ***Labo vārdu un komplimentu dienas***, kad teicām viens otram labus vārdus, teicām paldies vai vienkārši pasmaidījām viens otram.

Lazdulejas pagasta bibliotēkā populāras dažādas ***mazās darba formas***:

- Dzejiski praktiska tikšanās tematiskajā literatūras izstādē: „Ābols un ābele dzejā”;

- Tematiska jautājumu un atbilžu izstāde: „Sēnes – tādas noslēpumainas radības jeb kādas sēnes aug mūsu mežos”;
- Vienas grāmatas izstādes:
 - „Vai tu zini, kur ir Izjura? Vai pazīsti Izjurišus? Vēl nezini? Ko velnu tad tu zini?” / R. Kaudzīte „Izjuriši”/;
 - „Izlasi, un būs par ko parunāt un padomāt jeb memuāri par alkoholu (alkoholisko dzērienu un dzeršanas rokasgrāmata) /Džeks Londons „Džons Miežagrauds”/;
 - „Grāmata kā moderna pasaka” / I. Melgalve „Mīrušie nepiedod”;
 - „Daži cilvēki ir dzimuši tādēļ, lai redzētu citu cilvēku trūkumus” / R. Ādmīdiņš „Mūsu laikmeta ainiņas” / atceroties latviešu humoristu R. Ādmīdiņu /;
- Piecminūtes:
 - „Lasīšanas paradumi: kāpēc vairāk lasām žurnālus nevis grāmatas? / aptauja /;
 - „Igaunijas bibliotēkas iesaka bērniem lasīt priekšā suņiem. Ko par to teiktu mūsu suņi?”;
 - „Šis brīdis ir mūsu dzīves mazais gabaliņš” / atceramie bērnības ienaidniekus un bērnības ieročus /;
 - „Latvieša mīļākā grāmata” / pirmo reizi latviešu literatūras vēsturē noskaidrota nācijas mīļākā grāmata, un tā ir „Kaķīša dzirnavas”/;
 - „Kur atrast idejas rokdarbiem?”;
 - „27. III. – teātra diena. Kādus latviešu aktierus jūs zināt?”
- Galda spēļu stunda:
 - „Monopols” laukos jeb ekonomiska galda spēle visai ģimenei
- Praktiska nodarbība:
 - „Garšīgas Lieldienas / meklējam ēdienu receptes garšīgām un priecīgām Lieldienām /;
- Divu grāmatu sastapšanās:
 - I. Melnbārdes grāmatas „Kad sapņi piepildās” un „Es vienmēr zinu, ko vēlos”.

Viļakas novada skolu metodiskajā dienā „Izglītība. Skola un mācīšanās 21.gadsimtā” Viļakas novada bibliotēkas direktore un Viļakas Valsts ģimnāzijas bibliotekāre Rutta Jeromāne vadīja darba grupu „Tradicionālie un netradicionālie informācijas resursi”. Skolotājas tika iepazīstinātas ar jaunākajām grāmatām – oriģinālliteratūrā,

literatūrzinātnē un kultūrvēsturē. Lai rosinātu un veicinātu Latvijas Kultūras kanona atpazīstamību, notika sarunas par kultūras vērtībām – tautas tradīcijām Ziemeļlatgalē.

Novembra mēnesis ir *psalmu dziedāšanas* laiks. Mazās pagastu bibliotēkas ir vieta, kur apkārtējās sievas sanāk kopā un dzied psalmus par mirušajiem. Tā jau ir tradīcija Tikaiņu bibliotēkā, kur tā notiek jau sesto gadu. 2014.gadā to praktizēja arī Balvu pagasta bibliotēkā.

Upītes bibliotēkas vadītāja Lolita vada Upītes Tautas nama bērnu pašdarbības teātra pulciņu, tad tiek iestudētas dažādas ludziņas. Bibliotekāre aktīvi piedalās visos pagasta un novada organizētajos svētkos, piemēram, novada skolotāju dienas pasākumam palīdzēja atrast un apkopot anekdotes, spēles un atrakcijas par skolotājiem un skolas dzīvi.

- ***Sabiedrības, bibliotēkas lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti***

2014.gadā Tilžas pagasta bibliotēkā tika veikta bibliotēkas lasītāju un apmeklētāju bērnu/jauniešu anketēšana, lai uzzinātu ar bibliotēku saistītus dažādus jautājumus. Anketēšanas rezultāti un secinājumi lasāmi Tilžas bibliotēkas darba pārskata pielikumā Nr.1.

Katra gada nogalē Žīguru bibliotēkas vadītāja personīgi ar katru lasītāju pārrunā par līdzekļu sadali grāmatu iegādei, par plāniem nākošajam gadam.

13. Veiksmes stāsti

Skujetnieku bibliotēkas vadītāja Valda Šmagre:

„Būt un pastāvēt, sajusties vajadzīgam un mīlētam-tā jau ir liela veiksmē un Skujetnieku bibliotēka tā jūtas. Par ļoti veiksmīgu es uzskatu arī to apstākli, ka tik veiksmīgi notika bibliotēkas atrašanās vietas maiņa-siltās, renovētās un labiekārtotās telpās lasītāji iegriežas biežāk, uzturas labprātāk. Pieaugušajiem lasītājiem (gados vecākajiem) bibliotēka atrodas pa ceļam pie dakteres un reti kurš neizmanto iespēju pa ceļam te iegriezties un palasīt uz vietas vai paņemt līdzi uz mājām literatūru. Par veiksmi es arī uzskatu, ka aizvien mazāk lasītāju vēršas pie manis ar lūgumu palīdzēt kārtot lietas datorā-maksājumus, atskaites, deklarācijas. Skujetnieku ļaudis ir iemācījušies kārtot paši un tāds bija arī mans mērķis-nevis darīt lasītāju vietā, bet iemācīt darboties ar peli pašiem. Un nav lielāka prieka bibliotēkām, kā izdzirdēt no apmeklētāja: „Paldies, es jau to protu izdarīt pats!””

Tilžas pagasta bibliotēkas vadītāja Ilze Pugača:

„Nav tāda viena veiksmes stāsta, kas raksturotu bibliotēkas darbu. Veiksmes stāsts ir viss kopā un, galvenokārt, apmeklētāji, bez kuru līdzdalības bibliotēkā maz kas varētu notikt. Priecājamies par katru cilvēku, kurš izvēlas nākt uz bibliotēku un izmantot tās pakalpojumus. Kornēlija Apškrūma par bibliotēku ir rakstījusi šādus vārdus:

*Nāk ļaudis te
ne vien pēc grāmatām,
te iegriežas, kad sirdī
prieks vai raizes.
Ik brīdis, kas
šai vietā pavadīts,
ar grāmatu vai
valodojot viedi,
ir dvēselei.”
kā pavasara rīts.*

Pārskatu sagatavoja Balvu Centrālās bibliotēkas metodiskā darba un komplektēšanas nodaļas vadītāja Anita Zača.